

14063.

Katouy Lii. Hingadiy Laido:

Hilucouye Kotoua

Jh

122.5

235

12 Kéltudományi körona
Hungary, Lander

Színháztudományi Intézet
könyvtára 1962 l. sz. 14063.

~~M. Könyvt. Filozóf.,
Soc. Tud. Könyvt.
1962. 1962. sz. 14019~~

17063

D3686

Kilencágu korona

Színjáték három felvonásban (öt kép).

Írta: **Hatvany Lili és Hunyady Sándor.**

Rendező: **Hegedűs Tibor. 1936-9**

A darab előadási joga kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadóvállalatától (Budapest, Bécsi-utca 1.) szerzhető meg. Az engedély nélküli előadást szigorúan bünteti az 1921. évi LIV. t.-c. Copyright 1935 by dr. Alexander Marton, Budapest.

Színrekerült a PESTI SZÍNHÁZ-ban a következő szereposztásban:

Ilona	Titkos Ilona
A grófné	Cs. Aczél I.
Gabi	Dénes György
Gyurka	Perényi László
Pál	Zátony Kálmán
Klementin néni	Vágóné Margit
Ungvár S. Leó	Rádáy Imre
Főúr	Kabos Gyula
Böske	Tolnay Klári
Gizi	Gombaszögi Irén
Csuli	Ésérházy I.
Első pincér	Bárdi Ödön
Második pincér	Vértés Tibor
János, inas	Bihary József
Jóska, inas	Egry István

Történik ma, Budapesten és egy vidéki kastélyban.

ELSŐ FELVONÁS

1. KÉP

(*Uriszoba egy pesti lakásban. Pár darab szép, régi bútort, melyekhez sehogysem illik a túlzott mennyiségű lámpaernyő és díványpárna. Semmi könyv. Semmi arckép. Téli napnak kora delutánja. A színpadon kellen ülnek és feketekávéznak. Ilona, a háziasszony, 28—30 éves, szép, érett asszony. Nagyon ápol., — meglátzik rajta, hogy minden hajaszálára, minden körmehegyére külön gondot fordít. A ruhája igen divatos, de sötét. Van valami rája — valami kicsit túlfölényes, amely fölény bizonytalanságot és boldogtalanságot leplez. — Gabi gróf, Ilona férje, 26 éves, csinos, szimpla, kedves jóú. Koránál jóval fiatalabb mutat. Iskolásjóú — kedves kölyök-kutya.)*

ILONA: Gabi, angyalom, í gyeljen ide. Még egyszer elmondom a holnap esti menüt. Tehát: Potage Crécy, filets de sole mornay, Poulet farci au . . . (Hirtelen.) Könyörgöm, angyalom, ne himbálódzzék a széken, mert ha hátraesik, nekem, fekete hajhoz rosszul áll az özvegyi fátyol.

GABI: Szívcském, én sosem esem hátra. A bankban egész nap ezt csinálom . . . A kollegák fogadásokat kötnek rám . . . Egy pasi tegnap tíz pengőt nyert rajtam . . .

ILONA (*idegesen*): Kérem, angyalom, hagyjuk a bankot. Ha maga ahelyett, hogy tízezer

Titkos Ilona

(László felv.)

holdján gazdálkodna, bankba jár himbálódzni, legalább ne hengegjen vele.

GABI: De Lonci, drága, hányszor mondtam, hogy a bagotai tízezer a mamáé és a mama kimondta rám az ebzárlatot — maga legjobban tudja, mért és most Gyurka öcsém kezeli a birtokot.

ILONA: A maga Gyurka öccse az ő egész áldásdús tevékenységét a Manchester Grill-beli tyúkfarmra összpontosítja.

GABI: Nem a farmra, csak egyetlenegy édes kis tyúkra. Bemutatott neki . . . Képzeld, az a kis nő úgy imádja Gyurkát, hogy egy vasat se fogad el tőle. Azt mondja . . .

ILONA: Angyalom, a jól nevelt kis úriember nem szórakoztatja hitvesét félvilági történetekkel és ha félvilágnak nevezem azt a rongyos kis utolsót (*egyet nyel*) Gyurka ünnepeltjét, akkor érdemen felül tisztelem meg . . .

GABI: Ne bántsa szegényt . . . Hiszen nem is ismeri . . .

ILONA: Ha szereti, ne is kívánja neki, hogy megismerjem. És most kérem, térjünk a tárgyra. Majd egyszer elmondom a menüt.

GABI: De Lonci, drága, én úgyse értek menühöz . . . Az a fontos kérdés, hova megyünk vacsora után . . .

ILONA: Vacsora után az ebédlőből a szalonna megyünk és ott majd szép csendesen beszélgetünk, ahogy úriemberekhez illik.

GABI (*felhőrdül*): Nem! Azt nem! Egy éve, hogy házások vagyunk, s nem voltunk lokálban . . . Most, hogy külföldi vendégek jönnek, itt az alkalom . . .

ILONA: Nézze, angyalom, az a Mr. North magának oxfordi iskolatársa, nem látta öt éve. Idejön a feleségével és meg akarja ismerni a maga feleségét . . .

GABI: A Manchester-bárban vagy a Grillben, vagy a Sorrentóban, vagy a Canadában, mindenütt istenien lehet feleségeknak ismerkedni . . . Csak már egyszer menjünk ki este, könyörgöm, Lonci, drága . . .

ILONA: Angyalom, e pillanatban gyönyörű családi ünnepet ülünk. Gyémántjubiläumot. Hetvenötödészor közlöm magával, hogy nem megyek lokálba.

JÁNOS (inas, öreg házbátor, belép): Méltóságos gróf úr kérem, a Pál gróf úr van itt... Azt mondja, feljött egy csésze feketére.

ILONA: Mondja, kedves János, hol szolgált maga azelőtt?

JÁNOS: Hiszen tetszik tudni: húsz éve szolgáltam a családot.

ILONA: Azt csodálom, mert rendes házban tudja a személyzet, hogy vendéget a háziasszonynak szokás bejelenteni. Különben pedig ma nem fogadok.

GABI: Dehogy nem. Rögton megkérdezhetjük Pál véleményét holnapról.

JÁNOS: Ahogy a méltóságos gróf úr parancsolja. (El.)

ILONA (elmélázva): Félek, hogy mielőtt örök álomra hűnynám le szemeimet, még egyszer érzékeny kárt teszek Jánosban. Ami pedig Pált illeti, tisztább szívből még nem utáltak embert.

GABI: De szívem... Az egyetlen rokonom, aki szóba áll velünk...

ILONA: Addig jár a rokon a házhoz, amíg a házasság beletörik...

PÁL (belép. Negyvenöt körül). Tipikus agylegény, klubember, kényelmes, sima, fölényes és cinikus): Jóreggelt... Nem zavarok?

GABI: Ellenkezőleg.

ILONA (ridegen): Jóreggelt... Parancsol egy csésze kávé?

PÁL: Köszönöm, kérlek. (Gabihoz.) A Ritzben ettem North barátoddal.

ILONA: Milyen az asszony?

PÁL: Nagyon kedves, csinos, kellemes.

ILONA: Lord Burlington lánya, úgy-e?... Az anyja szüle... született mi is?

GABI: Szívem, hagyja születni azt az anyát. Most másról van szó. Pál, itélj te... Northék a holnapi estét nálunk töltik és én szeretném vacsora után kicsit megmutatni nekik az éjjeli életet... (Idegesen himbálódzik.)

ILONA: Ha szórakoztatni akarja őket, előhimbálódzhatik nekik. Lokálba pedig nem megyek.

PÁL: Feleségednek elvei vannak...

ILONA: Vannak, kedves rokon — ugyanazok, mint magának. A különbség, hogy maga olyankor szokott osztályönérrétről és az arisztokrácia feladatairól beszélni, amikor egy polgári hölgyet előbb kompromittált, majd nem vesz feleségül. Ilyenkor jól jön a családi hagyomány. Én viszont úgy tartom, ha az ember kiváltságos osztályhoz tartozik, becsülje meg magát.

PÁL: Attól, hogy egyetlenegyszer kiruccan...

ILONA: Tudtommal a maguk törökverő templomalapító ősanái nem rumbáztak a Manchester Gr. lben.

GABI (Pálhoz): A Manchester úgy hirdet, hogy a főváros legrégbb szórakozóhelye, de azért azt hiszem, a törökidőben még nem volt...

PÁL: Ezerhatszáznyolevanhatban verték ki Budáról a törököt. Ungvár S. Leo ezerkilencszázhuszban jött fel Sátoraljaújhelyről fővárosunkba és alapította a Manchester Grillt.

GABI: Hát ha nem volt Grill, akkor ősmama nem is mehetett és a Grillbe minden társaság-beli nő elmegy manapság.

ILONA: Nem tudom, mit nevez maga társaság-beli nőnek — de aki történelmi nevet visel, mint mi — az becsülje meg. A név kötelez

Én százszor inkább ülök estéről-estére itthon, olvasok, pasziánszot rakok, rádiót hallgatok...

PÁL (közbeszó): Hősnő... Ül és őrzi a hagyományokat, amíg megöli az unalom...

GABI: De angyalom, csak egyetlen estére hagyja ezt a vacak hagyományt örízetlenül. Esküszöm, nem lopja el senki — manapság nem érték.

INAS (belép, látható izgalommal).

ILONA: Mi az?

INAS: Méltóságos gróf úr kérem, interurban... az öreg méltóságos grófné telefonált Bagotáról.

GABI, IONA (egyszerre): Lehetetlen.

GABI: Az Istenért, csak nem történt valami baj! (Sietve el.)

ILONA: Ezt hallani akarom. (Utána.)

PÁL: Mi az, János? Máskor is telefonált már az öreg méltóságos asszony?

JÁNOS: Á, dehogy, kérem, soha! Egy esztendeje, hogy a gróf úr elvette ezt a... ezt a...

PÁL: Ki ne mondja.

JÁNOS: Nem mondom ki, lenyelem ezt is, mint sok más... Nem, kérem — az öreg méltóságos asszony egy esztendeje se nem telefonált, se nem ír, még csak Pesten se volt, ne hogy az utcán találkozzék a gróf úrral...

PÁL: Tudom, sose bocsájt meg Gabinak...

JÁNOS: Pedig hogy imádtá a fiait, milyen büszke volt rájuk. És most még a Gyurka úrfíró is hallom, hogy valami táncosnővel... Ilyen nőket a családba...

PÁL: Maga nagyon gögös, János. Ha én itt ülök, maga is elviselheti.

JÁNOS: Kérem, méltóságos gróf úr, ez a nő sokkal gögösebb, mint mi vagyunk. Még ez tanítja a Gabi gróft, hogy mi illik, mi nem. Egy jó szót nem hall tőle ez a szegény fiú. Érdemes volt ezért feláldozni a mamáját, a birtokot?

PÁL: Nem tudom, kedves János, hallott-e már az úgynevezett szerelmről...

JÁNOS: Mit szeretett ezen? Idősebb is, mint ő, meg milyen gonosz szekáns...

PÁL: Nem volt mindig ilyen. Nagyon kedves lány volt. (Inkább magában, érzéssel.) Nagyon-nagyon kedves... (Sóhaj.) Kár érte. (Iona és Gabi látható izgalommal jönnek vissza.)

PÁL: Mi történt? Csak nincs valami baja Olga nének?

ILONA: Miért lenne baja? Az anyósom felhívta Gabit valami üzleti ügyben. (Inashoz, aki látott szájjal bámul.) Ha netán helyet óhajtni körünkben, kedves János, ne feszélyezze magát...

JÁNOS: Igenis, megyek már. (El.)

ILONA: Ha majdan a főváros szobrot emel a fizetett ellenségnek, Jánost díjmentesen rendelkezésére bocsájtom, mint modellt. Gabi, anyafom, maga pedig most siessen, mentse ki magát a bankban és jöjjön hatra haza.

GABI: Csak még a holnap esti kiruccanás miatt határozzunk. Itéljen Pál...

ILONA: Szívem, én világéletemben szerény ibolya voltam, megelőgészen a magam kis itéletével.

PÁL: A kérdés különben se aktuális. Éppen át akartam adni Northék üzenetét. Holnap, sajnos, fontos üzleti vacsorájuk van és holnapután elutaznak. North persze még telefonál...

ILONA (mindent megértve néz Pálra): Úgy-úgy-úgy, ne mondja!

PÁL: Úgy bizony!

GABI (tehetetlenség mozdulata): Kár... de hát ha nem — nem. Hát akkor én most rohajok... Pál, jössz velem?

PÁL: Ha szabad, még egy kicsit maradok.

GABI: Hát akkor ég veled, szeretett hit-

ves. Pont hatkor egy mámor vár rád. Haza jövők. (El.)

PÁL: És most lássuk, mit tehetünk a házi-asszony felvidítésára!

ILONA: Mondja, édes rokon, akar tartósan — egy életre felvidítani?

PÁL: Leghőbb vágyom.

ILONA: Látja ott azt a szép fehérre festett ajtót? Menjen ki rajta és soha többé ne jöjjön vissza.

PÁL: De miért? Mit csináltam?

ILONA: Mert nem a természet véletlen játéka, hogy Northék a maga ebedje után nálunk lemondanak.

PÁL: Mit tegyek? North megkérdezte, ki tulajdonképpen a Gabi felesége... Ha én nem mondom meg, megmondja más...

ILONA: Legalább megmagyarázta nekik, hogy régi gentry-családból származom, hogy a nagypám még földbirtoke volt, hogy csak véletlenül hozta így a sors... Így mondta el?

PÁL: Mért mondjam el száz szóban, amit egyben is el lehet mondani.

ILONA: Kedves Pál, az ajtó még ott áll a helyén. Kérem, sietve használja fel...

PÁL: Nem dobhat ki. Én vagyok a büszkesége, az egyetlen családtag, aki Olga néni tilalma ellen ide járok.

ILONA: De miért? Emlékeztet arra a bizonyos angolra, aki városról-városra utazik az orosz-lánsszelditő után és lesi-várja, hogy a vadak mikor tépik széjjel... Így lesi maga is a vesztemet.

PÁL (komolyan): Tévedsz. Nem bosszúból és nem kárörömből jövők, hanem mert érdekel a sorsod... Mert, ha nem is hiszed el, barátod vagyok — mindenek dacára.

ILONA: Minek dacára?

PÁL: Hogy asszony úgy még nem bánt velem, mint te... egyik perceről a másikra adtak ki az utamat...

ILONA: Ha igazán kellett volna neked, örökre megtarthattál volna.

PÁL: De milyen áron... Vagy-vagy elé állítottál. Vegyelek feleségül, vagy hozzámégy Gabihoz... A férfi mindegy volt — te a névbé voltál szerelmes.

ILONA: És az szegény? Igenis, én úgy hordom ezt a nevet, mint valami legnagyobb kitüntetést, legértékesebb ékszert. Hallottál arról, hogy vannak asszonyok, akiknek ha megsárgult igazgyöngy-láncot akasztanak a nyakukba — akkor a gyöngy újra féled, visszanyeri a régi színet, ragyogását... Én ezt a nevet — ami a te neved is... (hírfelen haraggal.) De mit érted te?! Te csak azt értetted, hogy nem voltam elég jó neked feleségnek...

PÁL: Én csak azt értettem, hogy szerettelek. Nem akartam veled abban a pokolban élni, mint most Gabi.

ILONA: Veled az más lett volna. Te nem vagy olyan szegény, tehetetlen kis bivalyborjúcska, mint Gabi. Te keresztül érszakoltál volna. Te nem tűrted volna tétlenül, hogy hölgyismerőseid ne köszönjenek a feleségednek.

PÁL: Szegény Ilonám, ebbe nyugodj bele. Azelettől azért nem köszöntek neked, mert nem vettek el — most azért nem köszönnek, mert elvették...

ILONA: Miért? Mi jögon? Kérdezlek, mennyivel jobbak azok, mint én. Ha nem tudok elaludni, juhok helyett a kuzinjaid szeretőit számolom. Tudod, mennyivel több volt nekik, mint nekem?

PÁL: Hagyjuk a matematikai kérdéseket. Számtanból mindig megbuktam.

ILONA: Arra felelj, mivel jobbak azok a parázna ludak, mint én?

PÁL: Nem jobbak, csak mások. Mint ahogy a hal is állat, a baromfi is, de a hal megfullad a szárazon.

ILONA: A te ludaid viszont a vízen is vígan úszkálnak. Hol az igazság ezen a rohadt világon?

PÁL: Ha a világon igazság lenne, már rég kihalt volna az emberiség. Ne légy ostoba, Ilona... Nézd, annyi szép dolog van a földön... Kőnyvek, zene, utazások, vagy ha úgy tetszik, ruhák, ékszer, szerelmes férfiak... Mindezek a tied voltak és újra lehetnének... De nem. Neked nem kellene. Neked mániákusan csak az kell, hogy grófnának nevezzenek, te betegesen epedsz azért, hogy egy pár liba, akiket szívből utálsz, fogadja a köszönésedet. Én ezt sose fogom megérteni.

ILONA: Nem is értheted. Mondd... a te apád nem volt véletlenül sikkasztó?

PÁL: Isten őrizz. Hogy jut ilyesmi eszedbe?

ILONA: Mert az enyém az volt. Még az se szépitett a dolgon, hogy a lapok úri sikkasztóknak nevezték. Kis városban éltünk, első emberek voltunk, huszonnégy óra alatt lettünk páriákká. Amint látod, gyakorlatom van a kitagadottságban...

PÁL: Szegény Ilonám, sose beszéltél erről...

ILONA: Hát ha henegni akartam, inkább más témát választottam. Azt se kértem tőled, hogy a te mamádát izgattam-e, hogy a doktorné és a jegyzőné fogadják-e a köszönését. Az én mamám abba halt bele, hogy az ismerősei elfordultak tőle az utcán. Igen — bevallom, én azóta pedás lettem a köszönésre... Mert én kedves Pál, az én nyomorult, agyon-sírt, agyon-széglyelt gyerekkorom óta csak egy célnak élek: Vissza a társadalomba... Igen, én nem tagadom, mániákusa lettem a gondolatnak. Én nem akarok tovább bujkálni az élet árnyékos oldalán — hanem a napos oldalon akarok sütkérezni a rendes emberek között.

PÁL: Annyian vannak már ott a rendes emberek, hogy az új jövevényt lelekdösi a járdáról.

ILONA: Mulatságos, hogy pont éppen a mai napon mondd ezt.

PÁL: Mért más ma, mint máskor?

ILONA: Azt nem fogom a te nemesvágású sasorrodra kötni.

JÁNOS (belép): Méltóságos grófné kérem, az az ügynevezett kisasszony van itt.

ILONA: Igen. Persze... Elfelejtettem... Hát ha itt van, akkor kérem...

JÁNOS: Igenis. (El.)

PÁL: Miféle kisasszony?

ILONA: Csak Gizi.

PÁL: No látod, ez tisztességes dolog, hogy nem szakítottál a régi barátaiddal.

GIZI (belép): Nagyon világosan és őszintén az ami — azaz nem egészen fiatal, molett, jókedvű, félvilági hölgy) : Jóestét.

Az APENTA világmárkás keserűvizet 2 literes, befőt családi palackban, Budapestben már egy palack megrendelése esetén is házhoz szállítjuk egy pengőért. Palackbetét, palackcsere. Minden palackal megrendelőlapot küldünk, amelyen az utánrendelés olesön eszközölhet. Kényelem, friss iőtés és nagy megtakarítás

APENTA SERVICE

XI., Örmezei-út 33. Telefón: 68—6—00.

ILONA (nyájás leereszkedéssel): Jóestét, kedves Gizi.

GIZI: Szervusz, hercegnő. Kiszthand (Pálhoz) Jé, te itt vagy? Drága. Mióta nem láttalak. (Megesókolja.) Ez csak üdvözlét.

PÁL: Bizony, Gizike, már vagy egy éve nem találkoztunk. Amióta Iлона férjhez ment, szétzüllött a régi társaság.

GIZI: Szilveszterkor volt az utolsó ricsaj. Már egy éve. Micsoda hecc volt. Emlékszel, a háziasszony a fürdőkádban a bundába...

ILONA (közbevág): Talán ne bolygassuk a mult társadalmi eseményeit. (Pálhoz.) Gizi azért jött, mert üzleti dolga van velem.

PÁL: Zavarok? Mert akkor itt maradok.

GIZI: Maradj csak Palikám. Nekem nincs szégyelni valóm.

ILONA (hűvösen): Ahogy tetszik. Hozom a holmit. (El.)

GIZI (utána néz): Ez volt a legjobb barátom... Fene egye meg ezt a vacak életet, de tud fájni néha.

PÁL: Tudom, Gizikém. Velem is ilyen... kicsit fáj... De téged legalább meghív...

GIZI: Csak nem képezed, hogy mint vendég vagyok jelen?

PÁL: Hát mi vagy?

GIZI: Handlé... Azelőtt mindig én vettem meg Iлона régi ruháit és ezt az egy szökást megtartottuk. Én többet fizetek neki, mint a handlé, viszont ő olcsóbban adja el nekem, mint a szabónő.

ILONA (visszatér, karján ruhát hoz): Tessék — az esti ruha.

GIZI: Gyanús... Én erre a ruhára emlékszem amikor két éve még nem grófi, csak egyszerű kövitzéti testet takart.

ILONA: Ha a ruha látása emlékeket ébreszt benned — inkább hagyjuk.

GIZI: No jó, jó... Csak úgy értettem, hogy egy két éves rongyért nem lehet sokat kérni.

ILONA: Lehet mondani: nemzeti ajándék. Hatvan.

PÁL: Potom.

ILONA, GIZI (egyszerre): Maga ne beszéljen bele.

GIZI: Hatvan pengő?! Engedd meg, drágám, hogy harsány kacajommal verjem fel a főúri ház csendjét. Hatvan verejtékes pengőért kérem — ezért a rongyért...

ILONA: A rongy szó rágalom és szentségtörés. Ez egy eredeti Lanvin, nehéz moaréból.

GIZI: Ha Lanvin, akkor én Szelaszié vagyok, ami pedig a moaréért illeti — lehet, hogy egyszer nehéz volt, de ma már fátyolnak is könnyű volna. Ha randevúra mennék, nem merném az arcom elé kötni, mert felismernének.

ILONA: Mióta vagy te olyan szégyenlős, hogy lefátyolozva jársz randevúra?

GIZI: Ez jó. Ezt éppen te kérded, aki az én lakásomon...

PÁL (késélybeesetten két hamutálcát ver össze, mintha csengetne): Hölgyeim, hölgyeim, az Istenért, ne térjünk el a tárgytól.

GIZI (két ujjal felemeli a ruhát): Ez nem tárgy. Ez vacak.

ILONA: Kérem... Ha nem kell...

GIZI: Ki mondja azt, hogy nem kell? Én csak azt mondom, hogy hatvanért nem kell. Hatvan pengő ezért a letaposott lilomért.

ILONA (oillógó szemmel): Hogy érted ezt?

GIZI: Úgy, hogy negyvenet adok érte.

ILONA: Inkább ajándékba adom...

GIZI: Én nem vagyok gőgös.

ILONA (bejejezi a mondatot): Ajándékba adom a szobalányomnak.

GIZI: Negyvenhárom és ez az utolsó szavam.

ILONA: Ötvenöt.

GIZI: Ötvenöt pengő? Mi vagyok én? Nemzeti Bank?

ILONA: Hát ha nem — akkor nem.

GIZI: Kérem... Negyvenöt. (Kis szünet.) Megszégyenítlek itt Pál előtt és fejedelmi ajánlatot teszek: Negyvennyolc.

ILONA: Ötven.

GIZI: No jó, egye fene. De akkor csak el-sején fizetek.

ILONA: Nem bánom.

GIZI (Pálhoz): Megjegyzem, mindig ennyit szoktam adni estiért. Évek óta szabott ár.

PÁL: Dehát ebben az esetben minék ez az egész idegölő, vérfagyasztó, becsületbegázoló alkudozás?

ILONA: Sport... Valamit az egészségért is kell tenni. Majd becsomagoltatom a ruhát.

GIZI: Köszönöm a szíves marasztalást, de nem teázom.

ILONA: Gondoltam, hogy nem teázol, mert mult hónap óta megint híztál, — legalább mástól kilót...

GIZI: Bámullak a nagy lelkierődért... Hogy reggeltől estig pillanatnyi pihenés nélkül, szakadatlan ilyen undok tudsz lenni...

PÁL: Hgyje el Gizi, ő nem azért undok, mert undok, hanem mert védekezik. Honvágya van a régi élet után és fél hazatérni...

ILONA: Nekem édesem a félvilág nem volt soha haza, én színész nő voltam.

GIZI: Nem volna jó leülni? egy jó hosszú dumára? meg egy jó kis rumny-parti, kis csalással. Beinteni a tulajt, a szép Ungvár urat, az ő titkolt szerelmével. Nem hiányzik?

ILONA: Nem... Én ezekkel a dolgokkal végeztem... Nem mondom, vannak pillanatok — úgy szürkületkor, mikor előttem ásit a végtelen magános este, eszembe jut... Jó lenne... villanyfényes tükör elé ülni, ruhák közt válogatni, új frizúrákat próbálni, szépitni magamat, a nagy kaland, a gyönyörű véletlen számára, amely talán éppen ma este sodródik utamba... Eh... ezek ostobaságok... Inyen nem kap az ember semmit. Dolgozni kell, kínlódni kell, hogy elérjünk valamit az életben.

PÁL: És ha elértük a célt, és nincs miért dolgozni és kínlódni, akkor kezdődik csak az igazi élhalál.

ILONA: Élőhalált egy tízezerholdas birtokon férfias nyugalommal fogom elviselni.

PÁL: Nagyon biztos a dolgában.

ILONA: Igen, én hála Istennek — ma délután nagyon biztos vagyok a dolgomban.

GIZI: Mi történt?

ILONA: Annyi történt, hogy az anyósom ma délután meglátogat... Győztem.

PÁL: Olga néni idején? Lehetetlen.

ILONA: Az előbb Bagotáról ő telefonáltaott. Fél hétre itt less nálunk.

GIZI: Talán Gyurka sógorodhoz akart

A GOLYVA ÉS BASEDOW betegség operációnélküli biztos eredményű gyógy- módjának felfedezője

Dr. Gábor Nándor főorvos rendel Budapestben, V., Erzsébet-tér 1. szám. Telefon: 80-0-04. Kijelölások nem léteznek. A lesoványodott betegek 8-10 kilót híznak és teljesen munkaképesekké válnak.

telefonálni és a postáskisasszonynak megcsúszott a keze és idekapcsolta.

ILONA: Ne fáradj. Ne erőlködj. Ne pazarold ügyis szükre szabott szellemi kincseidet. Ha a fejed tetejére állsz és kukorékolsz, akkor is győztem.

PÁL: Szegény Ilonám, én nem tudom, Olga néni miért jön, de ő nem az az asszony, aki ellefejt és megbocsájt.

GIZI: Holnap olvashatlak a lapban. Már hallok a rikkancsokat. Ágg főúri hölgy revolveres merénylete menye ellen.

ILONA: Nagyon izlések vagy, mondhatnám választékos. Reggelig elhallgatnálak. Sajnos azonban, hat óra mult és még dolgom van...

GIZI: Jól van jól, megyünk már. Akár hiszed, akár nem, szívből kívánom, hogy minden simán menjen. Mert ha jól megy neked, olcsóbban adod a ruhád.

PÁL: Isten vele.

GIZI: Isten veletek.

(Pál és Gizi el.)

INAS (belép, kezében tenger hosszúságú rózsza): Ezeket a virágokat hozták az üzletből.

ILONA: Derék János, a virágokat nem azért hozták az üzletből, hogy maga itt álljon rózsával az ölében, mint Szent Erzsébet, hanem, hogy vázába tegye. (Maga is segít a virágokat a vázában elhelyezni.) A teásasztal kész? A Gerbeauttól elhoztak mindent?

INAS: Minden itt van. A méltóságos gróf úr is hazajött már, de mikor hallotta, hogy végig van, nem jött be, mert azt mondja, nagyon ideges.

ILONA: Kérem a gróf urat.

INAS (el. Pillanat mulva belép Gabi).

GABI: Jaj angyalom, úgy érzem magam, mint matúra előtt, a gyomromban mázsás jégfömb, a lábaimban ólom, az agyamban úr. Rémes ez a druk, hogy baj lesz a mamával...

ILONA: Ne féljen semmit — majd én megnyugtatom a szegény mamáját, hogy azért, mert az én őseim Árpáddal jöttek be és maguk csak Mária Teréziától kaptak grófságot; én nem vagyok gőgös.

GABI: Muszáj ezt? A mami mindig mondja, hogy aki ismerkedésről rögtön Árpádot emlegeti, az gyanús.

ILONA: És aki Mária Teréziától — egy nőtlől — fogad el ajándékba grófságot, az nem gyanús?

GABI: Úgy beszél, mintha az ősapám parkettáncos lett volna.

ILONA: A maga mamája jól beszél nyelveket? Szeretném kicsit kápráztatni az angol és francia tudományommal.

GABI (jélszakítja): Jaj ne... Ő mindig azt mondja, hogy egyszerre csak egy nyelven illik beszélni. Idegen szavakkal csak artisták zsongliróznak.

ILONA (elgondolkodva): Csak azt az egyet nem tudom, hogy szólítsam. Minek nevezzék, írta Petőfi Sándor.

GABI: Hát ha rögtön lemamázza, abból baj lehet, — még az Olga néni se ajánlom.

ILONA: Harmadik személyben fogok vele csicseregni... nehéz lesz, de ezen már nem múlik. (Csöngetés.)

GABI: Ez a mama.

ILONA: Megyek. Fogadja egyedül. Ne higye, hogy olyan nagyon tolongok... Ha látni akar, hívasson.

GABI: Csak az Istenért — vigyázzon magára!

ILONA (el).

GABI (pillanatig egyedül, majd belép a grófné. A grófné jéhérszaját, kissé félre, igen előkelő

jelenség. Gyorseszű, maliciózus, humoros és időnként irgalmatlan).

GABI: Mamám.

GRÓFNÉ: Gabikám. (Ölelkeznek.)

GRÓFNÉ (hirtelen elereszti Gabi): Csak semmi elérzékenyedés. Ez az ölések csak reflexmozdulat volt. Nem jött szívből...

GABI: Oh mami, hát nem bocsájtott meg... én azt hittem, azért jött ide.

GRÓFNÉ: Annak, hogy idejöttem, szomorú oka van, de nem olyan szomorú, mintha megbocsájtanék. Mutasd magad. Hogy nézel ki. Zörögnek a csontjaid. Biztosan minden éjjel reggelig bárokban zálsz.

GABI: Sose járunk ki este.

GRÓFNÉ: Miért nem jártok? Fiatalember ne kuksoljon otthon. (Körülnéz.) És mi lett a régi kedves lakásodból...

GABI: A feleségem kissé átalakította. Nem tetszik?

GRÓFNÉ: Nem, fiam. Sok a párna, kevés a könyv. És a legfontosabb bútordarab hiányzik?

GABI: Mi a legfontosabb bútordarab?

GRÓFNÉ: A bölcső, fiam... a bölcső... Nem szégyeled magad?

GABI (grófné kezét csókolja): Jaj mami, hát csak szidást kapok? Nem szól hozzám egy szót.

GRÓFNÉ (megélli, aztán megint hirtelen elereszti): Te... te házasságot, te taknyos, te... Nem jó szót érdemelsz... huszonötöt... nem is egyszer, hanem minden étkezés után egy adaggal. Na és hol van az a... hogy hívják a feleségedet?

GABI: Ilona.

ILONA: Szegény, jó Ilona nénéd, ha tudná! GRÓFNÉ: Nincs valami beceneve?

GABI: Lonci, de nem szereti, ha így hívom.

GRÓFNÉ: Lonci, az éppen elég jó neki. Na és mért nincs itt az a Lonci? Félt tőlem? Nem eszem meg... Gyenge a gyomrom mostanában.

GABI: Ő úgy gondolta, önérzetesebb, ha nincs rögtön jelen.

GRÓFNÉ: Önérzettel állunk szemben? Rosszabb, mint gondoltam... Na, majd el-látjuk az önérzetét...

GABI: Mami kérem, ügyi kedves lesz hozzá?... GRÓFNÉ: A nyakába nem borulhatok.

És ha tegezést vár, világosítsd fel, hogy az hiú álom. Legfeljebb azt érheti el, hogy Isten őrizz, megérem ezüstlakodalmatokat, talán keresztnevént szólítom... De azt is csak úgy, ha addig minimum tizenkét unokával lepétt meg. Mert nekem más nem imponál. No, szólítsd be.

GABI (ajtóhoz lép, kinyitja. Ilona gyanús gyorsasággal lép a szobába. Igen ladylike.)

GRÓFNÉ: Jó estét.

ILONA: Végtelenül örvendek, hogy végre megismerhetem Gabi édesanyját.

GRÓFNÉ (ridegen): Nagyon kedves.

ILONA: Gabikám, megkérdezte az édesanyját, hogy nem parancsol-e egy csésze teát?

GRÓFNÉ: Köszönöm, nem kérek. Gabi, nem tudom, megmondta-e a feleségednek,

GÉVA (GARAI ÉVA)
KOZMETIKA

a szépségápolás specialistája.
Különlegessége a Pigment szeplőkrém.

IV. ker., Irányi-utca 21. — Telefon: 898-02

hogy ez nem udvariassági látogatás. Fontos ügyben jövök.

ILONA: Azért egy csésze tea jól fog esni az utazás után, Gabikám, csengessen.

(*Kís csend. Mindhárman leülnek.*)

ILONA (*elméldözve*): Milyen csodálatosak az élet útjai.

GRÓFNÉ (*élel*): Sajnos.

ILONA: Olyan gyakran mondtam Gabinak — Gabikám, a maga édesanyja talán nem is tudja, hogy a házasságon kívül is rokoni szálak fűznek egymáshoz.

GRÓFNÉ: Talán Pál révén?

ILONA (*mintha nem hallandó*): A családfánkon — olyan furcsa öreg családfánk van — egészen Árpádig vezet vissza — igen gyakori volt a házasság a két család közt.

GRÓFNÉ (*gőgösen*): Az talán valami más ága lesz a családunknak — a mi águnkkal biztosan nem.

ILONA: Oh ezek a régi, nagyúri családok mindig egymás közt házasodtak... Ha jól emlékszem, közös dédnagymanánk volt.

GRÓFNÉ: Alig hiszem. Mert az én dédnagyanyám nem származott régi nagyúri családból. Cigánylány volt.

ILONA (*enyhén botránkozva*): Cigánylány...

GRÓFNÉ: Igen. Úgy hívták Szűzvirág, mert híres volt erényéről és ártatlanságáról.

GABI: Mami, te nekem sose meséltél erről a déd és űk szegényfoltokról...

GRÓFNÉ: Nem szegényfolt. Büszke vagyok rájuk, mert híres erényes szűzek voltak és később derék feleségek lettek, és ami minden házasságban legfontosabb, számtalan gyermek anyja. Nem a név számít Gabikám, hanem a hírnév.

(*Inas begurítja a leaszalt és el.*)

ILONA: Gabikám mondja meg, hogy szokta édesanyja a teát inni.

GRÓFNÉ: Köszönöm, ma nagyon keserűen iszom.

ILONA (*süteménnyel kínálja a grófnét*): Gabi, mondja meg a mamájának, hogy meg kell kóstolnia ezt a süteményt. Ez a mi házi specialitásunk. (*Hangsúlyozott, affektáló franciasággal.*) Petits fours aux abricots, vagy ha úgy tetszik (*ugyanúgy, mint előbb*) little fruit cakes.

GRÓFNÉ: Igen. Mi odahaza lekváros bogancsclinak hívjuk. Köszönöm, nem kérek.

ILONA: Gabi édesem, ne himbálódzzon a széken. Biztos, hogy édesanyját is idegessé teszi.

GRÓFNÉ: Engem? Én tanítottam rá, hogy étkezés közben himbálódzni kell a széken. Jó az emésztésnek.

GABI: De mamikám, hiszen hányszor megpofoztál érte.

GRÓFNÉ: Az más miatt lehetett. Ok mindig volt... Nálad is, Gyurkánál is. Ezért is vagyok itt. Gyurka öcséddel baj van. Nagyon nagy baj.

ILONA: Az Istenért, csak nem beteg?

GABI: Adósságot csinált a csikefogó?

GRÓFNÉ: Rosszabb. Gyurka jövő héten lesz huszonégy éves és azzal akarja megünnepelni a nagykorúságát, hogy házasodik.

GABI: Gyurka? Házasodik? Kit vesz el?

GRÓFNÉ (*szárazon*): Mlle Pipi de Richelieut.

ILONA: Ezek a nagy francia történelmi családok milyen kedves beceneveket adnak a leányaiknak...

GABI: Történelmi család! Ha... ha!...

GRÓFNÉ: Pipi de Richelieu kisasszony polgári nevén Staub Böske és táncosnő a Manchester Grillben...

ILONA (*elhölpe*): Rettenetes!

GRÓFNÉ: Igen, ez rettenetes.

GABI: Én ismerem ezt a Böskét... Nagyon rendes, jóra való lány. Gyurka előtt nem volt senkije.

ILONA: Gabi, az Istenért, hallgasson. Ez valami olyan borzalmas csapás, hogy ésszel fel se fogható. Minden csodálatom az édesanyjára, aki ilyen nyugodtan tud itt ülni ezzel a Damokles karddal a feje fölött.

GRÓFNÉ: Egyszerűen Gabi a feleséged is egyetért velem... Sőt még nálamnál is jobban fel van háborodva. Gondoltam. Számítottam rá.

ILONA: Gabi, magyarázza meg édesanyjának, hogy minden részvétem az övé. De ez nem elég. Mindenképpen — mindenáron meg kell akadályozni ezt a katasztrófát...

GABI: De miért? Ha szeretik egymást... GRÓFNÉ, IONA (*egyszerre*): Hallgass és ne himbálódzz!

GRÓFNÉ: Azért vagyok itt, hogy a katasztrófát megakadályozzam... Tudtam, hogy bár az egész család ellenzi a dolgot, senki sem lesz annyira ellene, mint éppen a Gabi felesége.

ILONA: Úgy van. Ez a házasság valami ferfelmes képtelenség. Tűzzel-vassal meg kell akadályozni.

GABI: Lonci, hogy beszélhet így. Azok ketten imádják egymást. Mit szőtt volna, ha annak idején...

ILONA: Gabi kérem, ne legyen olyan végtelenül izléstelen. Remélem, nem akarja a feleséget egy parkettgörről összehasonlítani...

GABI: Nem arról van szó. De ha a lány rendes és szereti és Gyurka nagykorú...

GRÓFNÉ: Nekem Gyurka minden reménységem. A Gyurka gyerekeinek anyját én akarom kiválasztani. Ennek a házasságnak nem szabad megtörténnie.

ILONA: Gabi, mért nem inkább azt kérdezi édesanyjától, hogy mit tett eddig a dolog megakadályozására...

GRÓFNÉ: Hogy magam huszonégy órán át mit műveltem Gyurkával, el se mondom. Sirtam, könyörögtem, fenyegetőztem...

GABI: Ahogy ismerlek, az az anyai pofon is elesztant...

GRÓFNÉ: Minden hiába... Mintha a falnak beszéltem volna...

ILONA: Az a lány nagyon ügyes lehet.

GABI: Nem ügyes, de szereti...

GRÓFNÉ: János bácsi (*lonárhoz*) a püspök bátyám, ugyancsak örökig küzdött vele... Károly bácsi is... Hiába...

ILONA: Talán a lánnyal kellene...

GRÓFNÉ: Elküdtém hozzá dr. Nyárit, az ügyvédünket...

ILONA (*szárazon*): Ismerem...

GRÓFNÉ: Á igen... persze...

ILONA: Dr. Nyári valószínűleg pénzt kínált. Nem nagyon tapintatosan csinálja.

GRÓFNÉ: A lány az első szóra kidobta...

ILONA: Azt dr. Nyári már megszokhatta.

GRÓFNÉ: Miután mindezt megpróbáltam, csak egy utam maradt. Idejönni.

ILONA: Gabi, mondja meg édesanyjának, hogy nem tehetett volna okosabbat.

GABI: Nem mondom meg. Akármennyire örülök a mamának, de ebben a dologban nem segítök...

GRÓFNÉ: Nem is a te segítségedre van szükség, édes fiam, hanem a feleségedre...

A Magas Tátrában napi 6 pengőtől kaphat komfortos szobát kitűnő ellátással
Felvitá-
gostás: **Klára penzióban** — **Stary Smokovec**.
Posta: **Ótátrafüreden**

GABI: Én Loncinak megtiltom. Neki semmi köze hozzá.

GRÓFNÉ: Édes fiam, a család összes tagja közül éppen a feleségednek legnagyobb érdeke, hogy ezt a házasságot megműsítsa...

GABI: Miért? Nem értem!

GRÓFNÉ: Nem baj! A feleséged megérti és talán nem fogja rossz néven venni, ha egy igen világos példával magyarázom... Amerikában azokban a szállodákban, ahol nem óhajtanak néger vendéget, úgy védekeznek, hogy fekete portást alkalmaznak... Fehér portásnak még néha megesik a szíve a fekete vendégen — négernek soha!

GABI: Én ezt nem értem. Mi köze a néger portásnak Ilonához?

ILONA (szárazon): Én köszönöm, értem. De Gabikám, talán magyarázza meg a mamájának, hogy a néger portást fejedelmjn honorálják a szállodák.

GRÓFNÉ: Gabi, remélem, annyit megértesz, hogy ha a feleséged elintézi a dolgot, nagyon halás leszek. Az egész család nevében mondhatom, hogy elfelejtjük a multakat. Bagota nyitva áll előttetek.

GABI: Ilyen áron nem. Mami, énnekem az életem Bagota. A mások boldogsága árán — nem megyek haza.

ILONA (izgatottan a grófnéhez fordulva): Én keresztül viszem... Már hirtelen támadt is valami nagyon jó gondolatom. És ha nem hallgat az okos szóra, van más mód is...

GRÓFNÉ: Milyen mód?

ILONA: Mindenesetre Gyurkát le kell foglalni ma estére... Ne legyen ott a Manchester Grillben...

GRÓFNÉ: Velem fog vacsorázni a Hungáriában.

ILONA: Mert én elmegyek a Grillbe... még pedig kész tervvel... Ezt a tervet még persze át kell beszélni... (Hirtelen.) És ha sikerül, mikor mehetünk Bagotára?

GRÓFNÉ: Ha sikerül, akár másnap.

ILONA: Sikerülni fog — hiszen az életemről van szó. Kell — muszáj...

GABI: Lonci könyörgöm — ne tegye. — Ne ártsa magát ebbe a dologba... Ha tudná, hogy az a szegény lány hogy szereti Gyurkát...

ILONA: Ugyan... egy grillbeli kis macska... És ha szereti... majd megvizsgálódik. De nekünk Gabi... nekünk Bagotáról van szó. A jövőnkéről.

GRÓFNÉ: A feleséged okos asszony, Gabi. Halljuk a tervet.

ILONA (lassan, értelmesen): Én ismerem a Manchester Grillt... Ott az a helyzet, hogy van egy Ungváry nevű igen elszánt igazgató...

GABI (Féltészkül, miközben felugrik helyéről.): Csak nem azzal a sötét gazemberrel akar szövetkezni? Nem magyarázok semmit... nem leszek többé szócsó... Beszéljék meg maguk. Magázva, tegezve — vagy harmadik személyben, de nélkülöm. Alszolgálja. (Kirohan és becsapja az ajtót.)

(Grófné és Ilona egymásra néznek.)

GRÓFNÉ: Hát akkor, kedves Lonci lányom, mondd el, hogyan gondolt ezt a dolgot...

ILONA: Igen, mama...

Függöny.

2. KÉP

(Szin: A Grill egyik kis női öltözője. Este tízenegy körül. Két lány a kerek toaletasztal előtt sminkeli magát. Egy harmadik már a programhoz öltözve, vagy inkább vetkőzve csipő- és derék gyakorlatokat végez a háttérben.)

PINCÉR (lálcán viszkít és feketekávéát hoz. Leteszi a lálcát a pipere asztalra a két lány közé).

BÖSKE: Mi ez Gyula?

PINCÉR: A gróf úr kávéja és viszkije. Azt kérdezte a gróf úr, hogy bejöhöt-e. Itt diskurál az ajtó előtt a dobossal.

BÖSKE: Bejöhöt.

CSULI: Nem jöhöt be. Félmeztelen vagyok. És ő idecsődíti a babáját. Én úgy levágom innen ezt a ronda lálcát kávéstól. Hogy az ember a végén öltözködni se tudjon.

PINCÉR: Szóval mondjam a gróf úrnak, hogy várjon egy kicsit?

CSULI: Mondja neki, hogy menjen a fenébe. Mindig itt leszél. Egy felnött ember. A végén szerződöttetni fogják a zenekarba.

BÖSKE: Csak küldje be a gróf urat Gyula! (Pincér el, közben Csulihoz.) Te pedig, édes fiam, ne legyél ilyen irigy. Vagy ha már ilyen irigy vagy, akkor ne mutasd. Szégyelheted magadat.

CSULI: Én irigy vagyok?! Én? Erre az újpesti grófra?! Mire legyek ezen irigy? A filmnél ilyen alakok szokták játszani a lift-boyokat. Akarod tudni, milyen ez a te grófod? Mint egy kutyakölyök. Becsületesemre, volt egyszer egy drótszörű foxim, annak volt éppen ilyen a haja meg a pofája.

BÖSKE (szelíden): Vagyázz Csuli, mert szájonváglok.

GYURKA (kedves, vékony, szmókingos fiú — bejön. Angolul köszön a gyakorlatozó lánynak, aki visszaköszön, abbahagyja a hajlongást és kimegy).

GYURKA: Hova tették az italomat?

BÖSKE: Itt van szívem. Szervusz. (Nyújtja a száját a fiúnak, aki közben hozzament.)

GYURKA: Csókollak. (Megcsókolja a lányt, aztán hörpint egyet a feketéből.)

CSULI: És én mi vagyok? Levegő? Nekem nem lesz köszönve?

GYURKA: Dehogynem, fiam. Szervusz! (A másik lányt is megcsókolja, megint hörpint egyet a kávéból.)

BÖSKE (kicsit pikírtén a barátnője felé): Meg vagy most elégedve?

CSULI (kacéran a fiúhoz): Jó szája van magának, Gyurka. Jó meleg.

GYURKA: Nézd, fiam. Hagyjuk a számát. Unalmas. (Böskéhez.) Nincs itt még egy szék? Adj egy kis helyet melletted, szívem.

BÖSKE: Tudod mit! Ül le te. Majd én az öledbe ülök. (Meglörténik. A lány a fiú ölébe ül, úgy festi magát tovább.)

GYURKA: Jól ülsz kicsikém?

BÖSKE: Jól kicsikém! Mi az, hogy itt vagy? Azt mondtad, el leszel ma este foglalva.

GYURKA: El is vagyok. Mamával vacsorázunk a Hungáriában. Csak átszöktem tíz percre. Hazudtam valamit. Nem tudok egy óráig sem meglenni nélküled, drágám. Nem

Csinos öltözködés

közismert titka:
vásároljunk mindent

KLEIN ANTAL

divatnagyházában

Király-utca 49. (A Teréz-templomnál)

tudok lélekien. Nem bírom... (Az utolsó szavak már őszintén felindultak és egy hatalmas hosszú ölelésben fulladnak el.)

CSULI (irigyen nézi a végtelen csókot): Tüdő-tök, az van. Elmehetnétek mindketten búvárnak... (Miután nem kapott választ.) Megjegyzem, ha valami megbízalmasabb mondani-válótok volna egymáshoz, én kimehetek esetleg... (Miután újra nem kap választ, még irigyebben.) Örültek! (Kimegy.)

BÖSKE (a csók még jó hosszú ideig tart). Végre elszakad. A lány kifulladásra, de józan kedvességgel): Leszedted rólam az egész festéket. (Rúszozza a száját.)

GYURKA (átül Csuli üres székére, hogy kifújja magát. Kis szünet után): Hogy van a gyerek?

BÖSKE: Miféle gyerek?

GYURKA (gyöngéden): Hát az, az a bizonyos kis fiú, aki nyolc hónap múlva meg fog születni. (Megcsókolja a lány kezét.)

BÖSKE: Ja, a gyerek. Iszonytalan vigyázok rá... új táncszámot kreáltam — szelídet... Vége az akrobata dolgoknak.

GYURKA: Rém büszke vagyok. Apa leszek.

BÖSKE: És én anya. Szavamra mondom, kicsit drukkolok tőle, Hogy fogom én csinálni az asszonyt? Nem tudok se főzni, se varrni, se zongorázni, se gépírni. Mindössze táncolni tudok egy kicsit. Éppen csak annyira, hogy talán megérdemlek harminc pengő fizetést itt a lokálban.

GYURKA: Harmincat? — Százat! Ötszázat! Olyan vagy, mint egy kis pillangó.

BÖSKE: Tudod szívem, ott a baj, hogy én még egy kicsit gyerekeknek érzem magam ahhoz, hogy gyerekek legyem. »Anyá«. Ez olyan szép, nagy dolog. Hát nem szemtelenség egy ilyen sráctól, mint én, hogy anya merészellen lenni?! Egyáltalán, amikor meglát, meg lehet elégedve velem egy gyerek, akit én hozok a világra?! Látdod fiam, ettől drukkolok első-sorban. E mellett nullának számít, hogy a papa és a mama agyon fognak verni, amikor már muszáj lesz nekik megmondani a dolgot.

GYURKA: Dehogy vernek agyon! Itt vagyok én. Mondom, hogy el foglak venni feleségül.

BÖSKE: Ne haragudj, drágám, ebben nem tudok hinni.

GYURKA: Miért?

BÖSKE: Azért fiam, mert én itt »első szám« vagyok. A papám főpincér ugyanebben a lokálban. A bátyám saxofonos a zenekarban, a néném török kigyótáncosnő. Te pedig gróf vagy. A mi családjainkat nem lehet összekeverni.

GYURKA: Bánom is én a családjainkat! Mi két külön ember vagyunk. Talán nem szeretsz?

BÖSKE: De szeretlek. (Átöleli a fiú nyakát.)

GYURKA: Ha tudnád, drágám, milyen kevés nekem az a pár óra, amit együtt tölthetünk?! — Milyen komisz érzés, hogy neked muszáj tőlem — hazamenni. Hogy nem nálam vagy otthon...

BÖSKE: Tény. Én is szeretnék legalább két hétig egyhuzamban együtt lenni veled. De folyton-folyvást. Tudod, mit szeretnék én örületesen? Együtt aludni veled. A mellredre bújni, hogy érezzem a hajamban a szuszogásodat.

GYURKA: Na látdod drágám. Hát kellene ehhez a családok?! — Különben megsúghatom, hogy én már megpendítettem otthon a dolgot.

Egyelőre még ugrálnak, nem tagadom. Tudod fiam, kényes a dolog. Az a baj, hogy... már a bátyám is tyúkot vett feleségül!... (Elhallgat, megijed, észreveszi, hogy elszóltta magát.)

BÖSKE: Ó, te szemtelen kutya! Hát engem is tyúknak tartasz?

GYURKA: Ne haragudj Csöpi. Csak úgy gondoltam, hogy nem rangbeli nő. Tudod, vannak helyek, ahol az ilyesmi még számít. De én nem adok ezekre semmit. Szeretlek. És pasz. És egyáltalán az a szuppozíció, hogy valaki csak akkor számít igazi úrnak, ha keresztül is tudja vinni azt, amit akar. (Megcsókolja a lányt, de most belép a Főúr.)

FŐÚR (ötvenéves férfi. Okos, energikus, pesti főpincér egyéniség. A füle mellett ceruza, a kezében nagy pincér-péztárca, amelyet most bedug a frakkja hátsó zsebébe): Jóestét gróf úr. (Böszíhez.) Szervusz. Nem is láttalak, mikor jöttél.

BÖSKE: Kisztihand papa. Lesz közönség?
FŐÚR: Óriási! (Böskéhez.) A bal kettesben ül a bécsi Esplanade igazgatója és a titkársa. Számokat keresnek. Dolgozz egy kicsit oda Bősi. Hátha megtetszel nekik. Jó lenne elcsipni egy ötszáz sillinges bécsi szerződést.

GYURKA: Csak ne dolgozzon a Böske se-hova. Maradjon szépen itten, amíg egyáltalán megengedem, hogy ide is bejárjon.

FŐÚR (mértlóságát teljes meglepéssel): Tessék?
GYURKA (elszántan Böskéhez): Beszéljek most mingyárt a papával?

BÖSKE: Nem bánom, de én bedugom a fülemet.

GYURKA (katonás félfordulattal a főpincér felé): Szeret maga engemet, Elemér?

FŐÚR: Nagyon szeretem a gróf urat.

GYURKA: És bízik is bennem?

FŐÚR (benyúl a zsebébe, kivieszi a péztárcáját, elegáns mozdulattal át akarja nyújtani): Parancsoljon. Sőt ha ez nem elég, hazarohanok taxin és hozok még amennyi kell.

GYURKA: Én most többet kérek magától minden pénz nélkül.

FŐÚR: És pedig?

GYURKA: Adja hozzám feleségül a Böskét.

FŐÚR: Jó vicc! Ne tréfáljon a gróf úr!

GYURKA: Nem tréfálok. Férfi vagyok. Komolyan beszéltem.

FŐÚR (kicsit lenézően): Férfi! — A gróf úr még nem is nagykorú. (Kissé melegebben.) Inkább gyerek.

GYURKA: Jobban szeretné, ha nyolcvan éves lennék?

FŐÚR: Azt sem szeretném.

GYURKA: Szóval nem adja? (Egy kicsit meg vcn sértve.)

FŐÚR (kitör): Hagyjon engem öt percig gondolkodni a gróf úr. Amíg el tudom hitetni magammal, hogy jól hallottam.

GYURKA: Figyelmeztetem, hogy mi ketten már régóta szeretjük egymást.

FŐÚR (elmosolyodik): Sejtettem. Öt hónapja.

GYURKA: És arra is figyelmeztetem, hogy viszonyunk van egymással. (Böske összeressen, a tükör mögé bújik.)

FŐÚR (nyel egy keszerveset, egy kis szünet után): Azt is sejtettem. De behunytam a szememet. Kérem, ha már ilyen nyíltan beszélünk, megmondhatom, hogy nem vagyok az az ember, aki ráül a lányára. Nem akarom drágán eladni. Ő is önálló ember, művész, meg fogja keresni a kenyerét. Az ő dolga. Vigyázzon magára ő maga. Persze, ez nem jelenti azt, kérem, hogy nem verném le a derekát, ha észrevenném, hogy hajlamba van cafatnak lenni. De ha egyszer megszeretett egy csinos, egészséges fiút, mint a gróf úr, aki korban is, külsőben

JAZZ és klasszikus hangszerek, hangverseny- és jazz-ének. Szekeres zenekola, József-körút 52. és Wekerle Sándor-utca 14. sz.

is stimmel hozzája... hát Isten neki. Nem olyan világ van, pláne ebben a mi életünkben, hogy sok értelme lehetne egy felnőtt lánynya vigyázni... (Mégvárkárja fiúle lövété.) Jaj kérem, de rémes nekem erről beszélni!

GYURKA: Csak mondja Elemér! Maga fantasztikusan nagyszerű ember!

FŐÚR: Hallgasson ide, gróf úr. Egyszer élünk. Hát ne legyen boldog ez a lány? Szeressen és szeressék. Tartson a dolog minél tovább. Annál szebb, minél tovább tud tartani sajátmagától egy ilyen dolog. De kérem szépen, az ilyen barátság még mindig nem elég stüccpönt ahhoz, hogy odaadjam valakinek a gyerekeket örökre.

GYURKA: Szóval: nem. Hát nem. Rendben van...

FŐÚR (a szavába vág): Jaj, de nehéz gyerek a gróf úr. Én nem mondom pont úgy, hogy: nem. Csak éppen muszáj gondolkozni ezen. Mert tegyük föl, hogy...

EGY PINCÉR (bedugja a fejét az ajtón): Főúr kérem, fizetni. A bal háromnál nincsenek megelégedve az asztallal.

FŐÚR (idegesen): Jól van. Mindjárt.

PINCÉR (sürgeltn): Egy óra óta ordítják, hogy Elemér.

FŐÚR (a végzetbe beletörődve, a fiú felé): Pardon egy pillanatra. (Kirohan.)

GYURKA (lesujtva): Nahát, nem hittem, hogy ez az Elemér ilyen. Azt hittem, hogy odalesz az örömtől.

BÖSKE: A papa rém furcsa ember. Nagyon jó, de nagyon szigorú. Teneked foglalmad sincs róla, Gyurka, hogy neki milyen elvei vannak. Neki egy mágnás semmi. Ő azt mondja, hogy nála az ember ott kezdődik, hogy kenyeret tudjon keresni. Tudnál te kenyeret keresni, Gyurka?

GYURKA: Mi az, hogy tudnék! Ezerféle dologhoz értek. Ezerféle állásba mehetnék, akár holnap.

BÖSKE (szelid csudálkozással): Például mi-féle állásba, Gyurka?

GYURKA (mérgesen): Mondtam, hogy ezerfelébe. — Most kezdjem elsorolni neked mind az ezret? — Mit mondjak?... (A levegőbe néz, gondolkodik, keresgél.)... Egy heti tréning után, ha akarod, elmehetek pilótának is.

FŐÚR (visszajön, föl van húzva, liheg a sietségtől): Nahát, gondolkóztam, gróf úr, a dolgon.

GYURKA: És hogy döntött, kedves Elemér?

FŐÚR: Úgy döntöttem, kérem, hogy — nem! Nem kérem, gróf úr, lehetetlenség!

GYURKA: De miért, az Isten áldja meg?

FŐÚR: Kérem, ez egy esetben volna lehetséges. Ha föl lehetne tenni, hogy a gróf úr mamája együtt fog járni az iszapfürdőbe a feleségemmel, hogy nekem papucsom lesz a gróf úrék kastélyában. Szóval, hogy egészen egál lesz a két család. Másképpen nem. Kérem, én nem engedhetem meg, hogy az enyéimet bizonyos urak lenézzék, vagy tolakodónak tartsák. (Nagy hévvel, a tenyerét a mellére téve.) Esküszöm önnek, gróf úr, hogy nincs bennem semmi osztálygóg. De abból nem jöhet ki jó, ha összezavarják a sarzsikat. Kérem, a kenyeremet is elvaszthatném esetleg. Hogy menjek én számolni ceruzával a fülemnél, hogy vegyem

el a borraivalókat, amikor egy gróf a vejem? — Na, nem? — Hol itt a realitás?

GYURKA: Ez volt az utolsó szava, Elemér?

FŐÚR: Ez kérem.

GYURKA: És te mit mondasz, drágám?

BÖSKE: Mit csináljak, szívem, ha egyszer a papa nem akarja!

FŐÚR: Na tetszik látni! Ő is érzi, hogy amit én mondok, az reális! — Nagyon aranyos volt a gróf úr, hogy szólt. De a gróf úr még nagyon fiatal ember, felejtjük el az egészét.

GYURKA (sóhajtva): Hát akkor fizetek. Sajnos, el muszáj menni. Tegnap sem fizettem, kedves Elemér.

FŐÚR (már a kezében van a nagy tárcsa, kivesz egy apró számológédukat): És tegnapelőtt sem és a mult hétről is maradt egy Little for England.

GYURKA: Adja össze az egészet.

FŐÚR (egy pillanatra számol): Nyolcvan-negy pengő.

GYURKA (a nadrágzsebéből egy százaszt húz elő, lezseren odadobja a Főúrnak, a pincér mozdulatára, aki vissza akar adni): A többit tartsa meg... (Kijavítja magát.) Pardon... ossza szét a többiek között.

FŐÚR (összeüti a bokáját): Alázatos tisztelettel, köszönjük.

GYURKA (a lányra sandít, — az apához): Meg sem csókolhatom búcsúzóul?

FŐÚR: Mit csináljak kérem? Tessék megcsókolni. Hiszen úgyis tudom, hogy slussz után találkoznak a Nagymező utca sarkán. (Szemérmesen elfordul, amíg a fiú megcsókolja a lányát.)

GYURKA (megcsókolja Böskét, aki csendesen sírdogál a tükre előtt, azután a Főúrhoz lép, katonásan, keményen): Maga nagyon megbántott, Elemér. De megbecsülöm miatta. És remélem, hogy változtatni fog az elhatározásán. (Mintegy jutalmul, parolára nyújtja a kezét.) A viszontlátásra.

FŐÚR (nem fog kezét. Azzal hártlja el a megtiszteltetést, hogy inkább még hódolattal meghajlik — üzletszerűen): Legyen szerencsénk, gróf úr. Alázatos tiszteletünkkel! (Megini összeüti a bokáját és egy kis grimasz vág a fiú után, aki pekesen kimegy a színről.)

BÖSKE (hangosan felzokog): Elment.

FŐÚR: Ne bögi. Vissza fog jönni. — Egyáltalán mit szeretél meg rajta?... (Egy kis gondolkodás után — megenyhülve.) Nem mondom, aranyos pofa! De egy ilyen kis csacsi!

BÖSKE (szipogva): Nem mertem előtte szólni. De azt hiszem papa, hogy nekem mégis muszáj lesz feleségül menni hozzája.

FŐÚR (szeretetteljes jóllénnel): Mért fiam?

BÖSKE (kitátalja): Azért papa, mert gyereke-m fog születni tőle.

FŐÚR (irtózatos dühbe jön, megfogja a lány vállát, megrázva): Mit beszélsz, te hólyag?!

BÖSKE (rémülten): Gyereke-m fog születni!

FŐÚR (bószülten): Nahát, ez már sok egy estére! — Szétpofozom annak a piszok kölyöknek a fejét. Még azt sem tartotta érdemesnek, hogy egy kicsit vigyázzon egy ilyen gyerekre.

BÖSKE: Megölhatsz, papa, mert én legalábbis úgy tehetek az egész dologról.

FŐÚR: Dehogy öllek meg, te hülye! Elviszlek egy doktorhoz! (A homlokát fogja.) Költés és szégyen! — Mit csináljak, mégis odaadjalak

ennek a fiatal semmiházinak? Szencziácziéset leszünk az ujságokban! — Az anyáddal együtt igyam miattad a szégyent, mint a romlott parádivizet? *(Lesujtó, gúnyos gesztussal.)* Grófné!

PINCÉR *(be)*: Főúr kérem, a bál négyesben fizetni, mert elmennek.

FŐÚR: Igenis! Fizetni!
FÜGGÖNY

MÁSODIK FELVONÁS

I. KÉP

(Páholy a Manchester grillben. Rendes sötétvörös plüss helyiség. Terített asztal, négy szék, fogas a falon. — A páholy úgy van elképzelve, hogy a háttér a grill nézőterére nyílik, ez a nyílás azonban elfüggönyözhető. Ajtó jobbra. A páholy pillanatig üres. Zene. Hangok. Aztán berohan egy pincér, előbb összehúzza a háttér függönyét, majd lázasan babrál a terítékekkel. Belépnék Ilona és Pál, — mögöttük főúr.)

FŐÚR: A megszokott páholy... Becsület-szavamra egy esztendeje minden este fenntartom. Hátha egyszer mégis megtisztel a méltóságos grófné...

ILONA: Ungvár úr itt van?

FŐÚR: Az irodában dolgozik. Azonnal jelentem neki, képelem, milyen boldog lesz. Már meg voltunk ijedve, hogy Isten őrizz, neheztelni tetszik valamireit...

PÁL: Hogy megy az üzlet, Elemér?

FŐÚR: Köszönöm, méltóságos uram, nem panaszkodhatunk. Tegnap is gyönyörű házuk volt... Ma, sajnos, kissé üresebb...

PÁL: Van valami ismerős?

FŐÚR: A méltóságos Érdy gróf urék vannak itt egy társasággal. A hármásban... Mivel szabad szolgálnom? A rendes whiskyt méltóztatik?

ILONA: Nem. Én ma pezsgőt kérek.

PÁL: Egy üveg Batthyány Brüttöt.

FŐÚR: Azonnal, méltóságos uram. *(El.)*

PÁL: Azelőtt útálta a pezsgőt...

ILONA *(vállal von)*: Egy esztendeje Gabival esténként aludtettek iszunk, hogy elálmosodjunk, mert különben hosszúak az esték...

PINCÉR *(belép, pezsgőt hoz, őnt ki és el)*.

ILONA *(mohón felhajtja a poharát)*: De jól esik. *(Zümmögi a jazz melódiáját.)* Jó szám... Új...

PÁL: Dehogy. Már egész télen nyúzzák.

ILONA: Nem ismerem... Semmit se ismerek. Nekem minden új. Nevem Cook kapitány, e percben érkeztem haza az északi sarkról, ahol egy esztendeje nem láttam emberi lényt... *(Iszik és ő is, Pál is folyton buzgón isznak.)*

PÁL: Egy esztendeig didergett az északi sarkon és mindössze egy szegény kis csacsit terített le... Gabi gyenge szakmány. Erdeemes volt?... *(Kezét kezére teszi.)* Ilona...

ILONA *(elhardtja a kezét)*: Szíveskedjék azt a jól ápolat végtárgját az asztalra helyezni és csendben ott tartani.

PÁL: Ilona, ha élnézem ezt a ronda páholyt a foltos tapétájával, ezekkel a vacak vörös plüss fauteuilökkel és eszembe jut, hogy egyszer valamikor esténként itt ültünk együtt...

ILONA: Mi ez? Líra? Helyettem plüss fauteuil tégy vallomást... *(Iszik.)*

PÁL: Csak az jutott eszembe, hogy fene mód szerettekél és hogy kár volt...

ILONA: Hands off!

PÁL: Mért félsz... mert téged is megcáptott ez a régi levegő... Szédült vagy, kabúlt vagy, édes vagy... Egy esztendő sivatag után halálosan vágyódsz egy kis szerelemre. Mered tagadni?...

ILONA: Egy szóval se tagadom...

PÁL *(Ilona kezét csókolja)*: Nem tagadod... édes, drága gyönyörű... Nem tagadod és... és...

ILONA: És csengetek a pincérnek, hogy hívja be Ungvár urat... *(Csenget.)*

PÁL: Ilona! Megőrültél? Minek ez?

ILONA: Elfelejtetted kedves rokon, hogy kirándulásunk célja nem enyelgés, cicázás, vagy pajzánkodás, hanem Richelieu úrlány bajának alapos ellátása.

PÁL: Ilona, ne tedd... Ne rontsd el ezt az estét...

ILONA: Nem is rontom. Légy nyugodt, kitűnően fogom elintézni a dolgomat.

PINCÉR *(belép)*: Parancsolni tetszik?

ILONA: Küldje be Ungvár urat!

PINCÉR *(el)*.

PÁL: Mit akarsz attól az utolsó rohadt csirkefogótól?

ILONA: Esmét akarok vele cserélni Miss Richelieurről. Még pedig négyesemközt. Négyesemközt, kedves rokon, annyit jelent, hogy a páholyban csak ő, meg én tartózkodunk.

PÁL: Nem. Azt már nem. Abba nem megyek bele...

ILONA: És miért nem?

PÁL: Azt hiszed, elfelejtettem, hogy Ungvár úr annak idején micsoda brillantinba áztatott bogárszemeket meresztgetett rád?

ILONA *(kicsit zavartan)*: Életemben nem váltottam vele két szót, hogy te ne hallhattad volna.

PÁL: Azt nem is ajánlottam volna, mert szétloccsantottam volna azt a pocsek fejét...

ILONA: Nem pocsek. Sőt — mondhatnám, érdekes...

PÁL: Érdekes! Neked ez a délamerikai fehérrabszolgakereskedő, manzsettában jekert rejtegető, hölgyismerősei szájából aranyplombát kilopó fegyháztöltelék érdekes...

ILONA: Ha a főúri csicsérgést helyesen értelmezem, a gróf úr feltékeny Ungvár úrra.

PÁL: Megtiltom, hogy négyesemközt beszélj velem.

ILONA: Milyen jogan tilthatsz te nekem valamit? Miért nem vettél feleségül, miért engedted, hogy elfecséreljem magamat Gabira?... Soha a kiszujjad se emeltem fel érdekemben. *(Pál megfogja Ilona karját.)* Azaz pardon... fel-emeltem, hogy fogdosz velem...

PÁL: Nem akarom, hogy olyat tégy, ami méltatlan hozzád...

ILONA: Kedvesem, amikor ötvenkét kilométerrel egyedül állok ki a világ ellen, nincs méltóság. Úgy küzdök, ahogy bírok... Ha másképp nem megy, tiltott fogásokkal. Nem szégyellem... Azt hiszed, passzióból jövőök ide egy szegény nyomorult kis táncosnőt tönkretenni?... De ha választanom kell az ő élete vagy az enyém közt, rövid lelki tusa után mégis a magam életét választom.

PÁL: Azt hiszed, ezt úgy kezdi az ember, hogy a Manchester Grillben összejál Ungvárral. Egy életre vége köztünk.

(Az utolsó szavak alatt díszkrét kopogás az ajtón és belép Ungvár S. Leo. Szép, izmos, fényes fekete hajú, bogárszemű, eperajkú, utolsó, de rokon-szenves csirkéfogó).

LEÓ: Kezít csókolom, méltóságos grófné. Legalázatosabb szolgálója, gróf úr...

PÁL: Jóestét...

ILONA: Jóestét, Ungvár úr.

LEÓ (Ilonához): Ünnepi este ez számomra, kezít csókolom. Már egészen kétségbe voltam esve.

ILONA: Szép, hogy gondolt rám, Ungvár úr.

LEÓ: Én csak minden hónapban hűsögesen elküldtem a műsorokat, de sohase méltóztatott reagálni...

ILONA: Sehova se járok...

LEÓ: Hála Istennek, hogy ma éppen prima programunk van. Kérem, van itt egy táncos-pár, Bill és Monna Vanna, direkt a Folies Bergèresből hoztattam őket...

ILONA: A jazz is kifűnő.

LEÓ: Új karmester. Telivér amerikai gyerek. Bizonyos Sam Krauss.

PÁL (mint aki nem hallja Leót): Még egy pezsgőt kérek.

LEÓ: Milyet tetszik inni? Ja, Batthányi-Brüttöt! Éppen ajánlani akartam egy szenzációs új márkát. Bizonyos Csallóközi sec nevűt. Kérem, gyári árban szállíthatom... A méltóságos Istvánffy báró út múlt héten rendelt három ládával...

PÁL: ...és azóta a Fásor-szanatóriumban ápolják. Csak hozza, amit rendeltem...

LEÓ: Azonnal küldöm... Jó mulatást kívánok, kezeit csókolom. (Menni készül.)

ILONA: Csak maradjon itt, Ungvár úr. Beszélnem kell magával... Pál, kérem, magának vannak itt barátai. Tudom, alig várja, hogy hozzájuk csatlakozzon.

PÁL: Semmi kedvem...

ILONA: Kérem, Pál...

PÁL (vállal von): Ahogy tetszik. (Kelletlenül el.)

LEÓ (ahogy Pál kimegy, azonnal zsebre teszi a kezét, a falnak támaszkodik és egész hangja megváltozik): Méltóztassék velem parancsolni?

ILONA: Tudja, miért jöttem ma este ide, Ungvár úr?

LEÓ: Kezít csókolom, ez csak nem kérdés? A kis Gyurka gróf menyasszonyára kíváncsi... Mindjárt következik a száma... Pipi de Richelieu...

ILONA: Mondja, miféle lány az? Csinos? Kedves? Okos?

LEÓ: Egykettő. Nekem nagyobb klasszis lenne az esetem. Tessék elhinni, csak nyitva marad a szám, hogy a grókok micsoda bővivel érik be... Én egyszerű ember vagyok, de csodálkozni tetszene, ha elsorolnám a listát.

ILONA: Ez a Pipi nincs a listán?

LEÓ: Isten őrizz. Hová tetszik gondolni?! Ez csak ilyen kezdőnek való, mint a Gyurka gróf.

ILONA: Azt mondja meg nekem, mit tud erről a lányról?

LEÓ: Nagyon rendes kis lány, ügyeske, csinoska.

ILONA: De hát csak van valakije a Gyurka mellett? Dobos, szaxofonos, parkettáncos... valaki...?!

LEÓ: Nincs annak senkije, kérem.

ILONA: És lehetetlen. Hogy ebbe a vidéki vadcsaesiba, ebbe a Gyurkába szerelmes...

LEÓ: Miért ne, kérem? Szép fiú, kedves fiú. (Éttel.) Igen hasonlít a Gabi gróf úrhoz... miért ne lehetne szeretni!

ILONA: Nézze, Ungvár úr, én sok mindent

elhiszek magának, még a számláját is, de hogy az a lány hú a Gyurkához — olyan nincs.

LEÓ: Miért ne, kérem! Ennek a lánynak jó gyerekszbója volt. Abszolút úrilány. A főpincéres lánya! Ez kérem képes és hű!

ILONA: Maga komolyan gondolja, hogy a Gyurka elveszi?

LEÓ: El az, mint a pinty, kérem.

ILONA: Beszélj erről a lánnyal?

LEÓ: Hová tetszik gondolni? Én nem eszegek a személyzettel. De azért mindent tudok.

ILONA: Mondja, Leó, megtenne valamit a kedvemért?

LEÓ: Ezt komolyan tetszik kérdezni?

ILONA: Nagyon komolyan...

LEÓ (közelebb jön, két kezével az asztalra támaszkodik, úgy néz Ilona szemébe): Grófné... ha azt mondja nekem, csukjam be ezt a lokált és dobjam a kulcsot a Dunába; ha azt mondja nekem, most rögtön akasszam fel magamat oda a fogasra a bundája mellé; ha azt mondja, többé ebben az életben ne húzzak a römiben jökeket... én megteszem... Különben, mit dumálok annyit, a grófné okos asszony, úgyis tudja...

ILONA: Semmit se tudok.

LEÓ (pezsgős üveg után nyúl): Nincs már pezsgő... (Csenget.) pedig ezt így józanon el se merem mondani...

ILONA: Tudom, hogy maga barátom, Leó...

LEÓ: Barátja? Nincs a méltóságos grófné-nak még egy olyan barátja, bámulója, mint én... Ha én elmondhatnám...

ILONA: Elmondhatja. Megengedem.

PINCÉR (belép): Parancsolni méltóztatik...

LEÓ: Pezsgőt.

PINCÉR: Csallóközi sec-et?

LEÓ: Marha! Nekem lesz!

PINCÉR: Értem. Franciát. Már itt is van. (Kinyitja az ajtót, behozza a vödörbe hűtött pezsgőt.)

LEÓ: Várj! Szóljál a zongoristának. (Süg. Pincér el.)

ILONA: Mit akart az előbb mondani...

LEÓ: Nehéz azt így haptákba állva...

ILONA: Hát csak üljön le, Leó... bátran... (Iszik.)

LEÓ: Keziteszókolom. (Leül.)

ILONA: Mit rendelt a zongoristánál?

(Jazz elhallgat és a zongorista játszani kezd egy régi tangót, hozzá énekl a szöveget.)

LEÓ: Ezt.

ILONA (vele énekel).

LEÓ: Tetszik emlékezni... Amikor minden este elhúzatta ezt a nótát és énekelt hozzá... Én meg ott álltam a sarokban és csak néztem... Gondoltam magamba: Teremtő Isten, micsoda remek nő. Hogy el van ez dobva azokra a fakutya gavallérjaira. Ha én csak egyetlenegyszer, tisztelettel legyen mondva...

ILONA: Félék, hogy ezt nem lehet tisztelettel mondani...

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE.
HA RENDES AZ EMESZTESE

ARTIN

AZ ENYHE, BIZTOS ÉS
OLCSÓ HASHAJTÓ

LEÓ: Hogyha egyetlenegyszer megmagyarázhatnám azoknak az uraknak ott maga mellett a páholyban azt a nótát. Hogy mit tesz az...

ILONA (*gyöngén*): Leó kérem, kissé messze kalandozunk a tárgytól...

LEÓ (*folytatja*): Méltóságos grófné, azt tudja, hogy nekem sok nővel volt dolgom, de esküszöm, becsületlentemre mondom, én akkoriban, ha egy nőt tartottam a karjaimban, csak behúnytam a szememet... mit meséljem...

ILONA: Kérem, ha nem hallgat el azonnal, visszahívatom a gróf urat...

LEÓ: Csak egyszer kikíváncozott belőlem. Jó. Már elhallgattam. Tessék csak mondani. (*Ivás.*)

ILONA: Ezt a házasságot meg kell akadályozni.

LEÓ: A Pipiét? Hogyan? Még ha a grófné kedvéért megteszem azt a komizasságot és kidobom a lokálból, az se használ...

ILONA: Nem is kell, hogy kidobja. Ellenkezőleg...

LEÓ: Ellenkezőleg?

ILONA: Főzze el Gyurkától.

LEÓ: Már minthogy én?

ILONA: Hát persze... Az ilyen lány romantikus... Gyurka kölyökkutya... Maga igazí férfi... Ha maga kicsit foglalkozik vele... Úgy elszédíti... A kisujja köré csavarja...

LEÓ: Méltóságos grófné, azt nem lehet. Nálam kérem elv. Én nem foglalkozom a személyzettel... Kérem, itt harminchét lány van alkalmazva... Ha egyszer egyet, Isten őrizz, kitüntetnék, a többi is elkezdene körülöttem murizni... Elhanyagolnák a vendéget. Pereek alatt tönkremennék, kérem...

ILONA: Ne adja az ibolyát. Magának az a híre, hogy híres demokrata. A helyiség minden tagját egyformán, egyaránt és egyfolytában tünteti ki.

LEÓ: Isten őrizz, kérem. Finnyás ember vagyok én. Nekem nem kellene a grillbéli macskák. Nem mondom, néha akad egy vendégművész... Tavaly volt az a vörös spanyolnő. Mercedes da Toledo. Talán tetszik emlékezni. Az szerelmes volt a partnerébe — egy hét alatt elfőztem, de még hogy...

ILONA: Ismeri maga Lohengrint, Leó?

LEÓ: Nincs szerencsém. Mért tetszik kérdezni?

ILONA: Mert ez volt olyan diszkrét ember, mint maga.

LEÓ: Mért legyen diszkrét, kérem? Én nem szégyellem a barátnömet. Miattam az egész város tudhatja.

ILONA: Hát itt nem szükséges, hogy az egész város tudja. Elég, ha a Gyurka megtudja és otthagya...

LEÓ: Méltóságos grófné, tisztelettel legyen mondva, piszok dolog volna. Ritka piszok.

ILONA: Miért?

LEÓ: Hát ha nem is vagyok éppen a Lohengrin, de azért csak úgy hideg fejjel így ilyen kis tyúkot tönkretenni... Azt már mégsem...

ILONA: Tönkretenni... Ellenkezőleg. Megmenteni az életét. Beszéljünk csak okosan, Leó. Maga látott már egy pár ilyen házasságot, gróf és lokálbeli lány közt, ugye?

LEÓ: Hogyne, kérem. A multkor számítottam össze... Kilencet tudok...

ILONA: És akadt a kilenc között csak egyetlen egy jó házasság?... Hányan élnek még együtt a kilenc pár közül?

LEÓ: Hát ez már igaz... Sok jó nem származik az ilyen frigyből...

ILONA: Csak gondolja végig, mi lesz az ilyen lokálbeli grófnéból... A fiút kilöki a családjá, nyomorognak, elzülленnek, szétmennek. Emléklük csak a gyerek marad és azt a nő tarthatja el... Miből? A lokálba már nem tér vissza. Zsarolja a férje családját, vagy iszik, vagy kokainra kap, végül beszéd tíz gramm veronától és vége...

LEÓ: Hát hiszen van benne valami... Én is tudok egy pár esetet...

ILONA: És ilyen sorsot szán maga egy úrlánynak? Egy valódi, előkelő főpincér lányának?

LEÓ: Miért nekem tetszik ezt mondani? Tessék a lánnyal beszélni, vagy a Gyurkát elővenni.

ILONA: Ostoba, szerelmes kölyköknek hiába beszél az ember. De maga okos, világlátott ember. Maga tudja, hogy igazam van.

LEÓ: Mért olyan fontos ezeknek a szegény taknyosoknak a dolga a méltóságos grófnénak?...

ILONA: Ha én most azt mondanám magának, hogy az életem boldogsága függ ettől a dologtól? (*Kezét Leó kezére teszi.*) Ne hagyjon eserben...

LEÓ: Isten tudja... Rosszszívű, rosszszagú dolog ez. Nincs kedvem hozzá.

ILONA (*keze még mindig Leó kezén*): Az egész családot lekötöleznék. Egy életre hálásak lennének magának, Leó.

LEÓ: A hála olyan, mint a virág. Szép, de nem élünk meg belőle. Hol legyen itt az én üzletem, kérem?...

ILONA: Hát csak mondja meg nyíltan, hol legyen... (*Ivás.*)

LEÓ: Méltóságos grófné, ha nekem azt prédikálták, hogy a pénz nem minden, mindig röhögtem... Most magam is kezdem hinni.

ILONA: Nem akar pénzt?

LEÓ: Nem én...

ILONA: Hát akkor mit akar?

LEÓ: Kapok én egy carte blanchet a grófnétól arra, amit akarok? Nézzem a szemembe, grófné. Én nem kérek írást. Csak hogy így a szemembe mondja, megkapom?

ILONA (*bizonytalanul*): Ha nem valami lehetetlenséget kíván...

LEÓ: Annak idején, régen, nem merészkedtem volna kívánni. Akkor még szegény kenyerkeresőnek tetszett lenni... De egy nagy dáma, egy grófné megengedhet magának egy kis luxust...

ILONA: Ungvár úr, maga végtelenül izléstelen.

LEÓ: Hát amit a méltóságos grófné kíván tőlem, az se éppen izléses...

ILONA: Megfeledekzik magáról. Maga nagyon tiszteletlen hangon beszél...

LEÓ: Méltóságos grófné, ha a méltóságos grófné bejön mint vendég és fogyasztó, én kélelőleg tisztélem... de ha bejön és ajánl nekem valami nem nagyon grófi dolgot, akkor már nem vendég, hanem cinkos... akkor én már csak emberi hangon tudok beszélni...

ILONA: Nem szeretem a maga emberi hangját.

LEÓ: Dehogy nem szeretem... Jól esik az...

Ha az ember egy esztendőig úgy élt, mint a méltóságos grófné... Tisztelet, becsület a Gabi gróf úrnak, de hogy jön az egy ilyen csupa ideg és csupa temperamentum nőhöz. Tudok én mindent pontosan...

ILONA (*fedl.*): Azt mondják, mindennek megvan a határa, de a maga szentelensége, ügylátszik, kivétel. Isten áldja, Ungvár úr...

LEÓ: Ne menjen. Nem kérek igéretet, se írásban, se szóban. Csak egy tekintet...

ILONA (*odállt von.*).

LEÓ (*túl möhöz kezét csókol.*): Áll az alku.

ILONA: Ha egy hét múlva visszajövök, ad-digra...

LEÓ: Egy hét múlva? Ne tessék engem sér-tegetni. Hogy én egy hétig főzöm azt a tyúkot? Még az éjjel... Mit az éjjel, egy órán belül el-intézem...

ILONA: Egy órán belül. És maga még azt állította, hogy a Böske tisztességes úrilány. Hol kezdődik magánál a nem tisztességes, nem úri?

LEÓ: Ne tessék azt úgy venni. Kéz a tűzbe a Böskeért... De én... Én az más vagyok. Én kérem, főnök vagyok. Kérem, ha én csak ránézek az ilyen szegény kis vacakra, az neki egy mennyemenetel. Kérem, ezek itt engem úgy félnek és tisztelnek, mint egy kisistent...

ILONA: És hogyan képzeli a dolgot?

LEÓ: Igen egyszerűen. Én azt a lányt most berendelem az irodába... Harminc perc múlva tessék oda benyitni. Itt a bal folyosón, utolsó ajtó...

ILONA: Pál velem akar majd jönni.

LEÓ: A gróf úrnak azt mondom, hogy haza-ment.

ILONA: És akkor?

LEÓ: Csak tessék kopogás nélkül ránknyitni az irodaajtót... Kérem, én felelek érte, az jobbérzű lány... Az úgy fogja szégyelni magát, hogy nem is kell a Gyurkának szólni... az magától szakít. (*Önkénytelenül hozzát teszi.*) Szegény...

ILONA (*tétován*): Azt hiszi, bánni fogja... Komolyan fájni fog neki?

LEÓ: Ezzel ne tessék kezdeni, mert ha fel-ébred az a falat lelkiismeretem, ami van, mind-ent odacsapok. Most már lesz, ahogy lesz...

ILONA: Szeretnék már túllenni rajta...

LEÓ: Tessék az órára nézni... Pont har-minc perc múlva. Én most megyek, mielőtt mind a ketten meggondoljuk... Kezített-kolom.

(*Hang függönyön ül bejelenti: Első szám Mlle. Pipi de Richelieu: Haláltánc.*)

FÜGGÖNY.

II. KÉP

LEÓ (*belép a grill irodájába, amely az ő főnöki szobája és szerelmi kényelke egyúttal. Orfeumi pla-kátokkal kiragasztott kis szoba ez, íróasztallal, a közepen színes párnákkal teliszűjtelt hencserrel. Természetesen egy vasmosdó is van a szobában, megrakva parfümmel, kölnivízzel, spongyával. Leó, amint a szobájába lép, először is a tükrőhöz megy. Megnézi mindkét profilját, meg van elé-gedve, az egyik parfümös üveg dugójával, mint egy nő, beszagosítja magát. Azután egy gumi parfüm-fújóval a szobája sűj. Még egyszer megnézi magát, a fogát, a ruháját a tükrőben, futótalaj megfésülkődik, kezel mos. Végül odail az asztalához és ü-remellenül nézi újból az ajtót, melyen kis szünet után belép Böske.*)

BÖSKE (*a táncszám után van, csupa ezüstfilit-ter és rózsaszín, meztelen hús. Kissé ijedt tisz-telettel*): Tetszett hívatni engem, Ungvár úr?

LEÓ (*föltényesen*): Hívtattam, fiam. Másfél

órával elszóltó meghagytam, hogy jöjjön be hozzám. Hol járt? Azt hiszi, hogy engem lehet vártni, fiam? Tanulja meg, hogy itt olyan figyelem van, mint a kaszárnyában.

BÖSKE: Becsületesre, Ungvár úr, csak most lett vége a számnak és akkor egyik asztal-nál odakérettek, csak egy pillanatra maradtam.

LEÓ (*szigorúan*): Ne hazudjon, fiam! — Láttam, hogy összeült trécselni azzal a mágnás-kölyökkel. Elfelejtkezett az egész világról. Pedig azt is tanulja meg még, hogy én vagyok olyan fontos ember a világon, mint az a rongyos kölyök.

BÖSKE: De kérem szépen, a Gyurka nincs is itt. Elment már régen.

LEÓ: Rendben van. Mondja mingyárt a sze-membe, hogy hazudtam.

BÖSKE (*kétségbeesve*): De mit csináljak, kérem, amikor igazán elment?

LEÓ: Megmondom fiam: Viselkedjen ren-desesei és okosan... (*Gesztussal.*) Különben mit lopom én itt magával az időmet? Beszélni fogok az apjával!

BÖSKE: De kérem! Hát nem viselkedem én rendesen?

LEÓ: Hülyén viselkedik, fiam! Főzeti ma-gát egy ilyen kölyökkel, akinek csak akkor van ötven pengője, ha sikerül levágnia a mamáját. Főzeti magát. Marhasággokkal tölti az idejét. Ahelyett, hogy aludna szépen reggel nyolctól este hatig, hogy frissen tudjon bejönni a mun-kába...

BÖSKE: Ugyan Ungvár úr! Nézzén meg, hát nem vagyok én elég friss?

LEÓ (*megnézi*): Nem fiam. Le van nyúzva. Karikás a szeme. Izzadt...

BÖSKE: Éppen most volt a számom. Agyontáncoltam magam.

LEÓ: Hol szabad izzadni az igazi artistá-nak egy ilyen könnyű szám után?...

BÖSKE: Ez könnyű szám? Ezzel a dupla szaltóval?...

LEÓ: Hja, kérem, ha maga vitatkozik velem, ha szemtelenkedik velem, akkor én fiam leveszem magáról a kezemet...

BÖSKE (*sír*).

LEÓ: Sirjon csak fiam. Fog még jobban is bőgni, ha majd megmondom az apjának, hogy használhatatlan.

BÖSKE (*színpodra*): Ne tessék kérem bele-keverni a papát!

LEÓ: De igenis belekeverem! Megmagya-rázom neki, hogy csináljon magával valamit, mert most nincs helye az ilyen potya szív-ügynek, amikor éppen arról van szó, hogy hat pengős első számból hatvan — azaz ötven pengős attrakció legyen magából.

BÖSKE (*meylepve*): Belőlem attrakció?

LEÓ: Nézze fiam, ha nem lenne olyan hülye, mint amilyen, akkor már régen észre-vehethte volna, hogy figyelem...

BÖSKE (*közbevdg.*): Oh! Ungvár úr!

LEÓ (*győösen*): Ne értsük félre egymást! Nem mintha tetszene, vagy szeretném. Nekem az ilyen agyatlan csirke, mint maga, nem számít nőnek. Én úgy nézek magára, mint egy zsúritag a Tattersalban a lovakra. De mint szakember látom, hogy van magán valami,

Székrekedés ellen. Leo-labdacsok (Leopills) enyhén és biztosan ható hashajtószert, mely tisztán növényi alkatrészekből áll és hosszabb használatban is teljesen ártalmatlan. Leo-labdacsok húsz év óta igen makacs esetekben is magy-szerűen beváltak. Minden gyógyszerárban kapható.

amit a közönség szívesen eszik. (A lány *mozdulatára*.) Ne bízza el magát, ettől még egy utolsó rongy lehet édes fiam. De az tény, hogy kár magát első számnak meghagyni. Nem is hagyom. Hátrateszem a másorban. Majd kitalálunk valami ügyes dolgot. És találjon ki valami rövid nevet, mert Pipi de Richelieu nem jön ki nagy betűkkel a plakáton.

BÖSKE (*boldogan*): Oh Ungvár úr! Most már látom, hogy milyen jó embernek tetszik lenni. Csak azért tetszett - gorombáskodni velem, hogy vegyem észre, milyen jónak tetszik lenni hozzám az Ungvár úrnak!

LEÓ: Na végre, hogy pislogni kezd magában is valami kis agyvelő.

BÖSKE: Oh Ungvár úr, igazán vegye a kezébe a dolgomat. Rémesen szeretnék előre menni a pályán. Szeretném, ha büszke lenne rám a papa meg a mama...

LEÓ (*közbeugr*): Meg az a szöke, mi?!

BÖSKE: Mért kérem? Van abban valami bűn?

LEÓ: Én nem vagyok plébános, fiam. Én nem azt keresem, hogy mi bűn, mi nem bűn. Én csak azt mondhatom, hogy ez a két dolog nem megy össze. Fehér májjal, édes fiam, nem lehet karriert csinálni. Vagy-vagy, fiam! Választani kell!

BÖSKE: Ne tessék hinni, Ungvár úr! Én olyan szorgalmas leszek. A lelkemet ki fogom tenni, meglátja!

LEÓ: Vagy ha már okvetlen kell magának valaki, akkor is olyat válasszam, aki nem lóg a nyakán, mint a zsák, hanem előre tudja vinni.

BÖSKE: Ugyan, Ungvár úr! Hiszen ilyen emberek csak a mesében vannak.

LEÓ: Na és én? Én talán nem vagyok olyan ember?

BÖSKE: Maga!

LEÓ: Igen, mért, én talán nem érek annyit, mint az a kölyök? Nézze meg a fogamat (*mutatja*), nincs benne egy plomb. És fogja meg a karomat. (*Mutatja a muszklitját.*) A falhoz tudnám kenni azt a kölyköt, hogy odaragadna!

BÖSKE (*csodálkozva*): Jé! Soha nem vettem észre, hogy az Ungvár úr akar tőlem valamit!

LEÓ (*nagy méltósággal*): Nahát, annyira még nem süllyedtem fiam, hogy megmozdítsam magáért a kisujjamat. Legfeljebb eltűrném, hogy körülöttem ugráljon.

BÖSKE: Ne izéljen velem az Ungvár úr. Mi vagyok én magának? Egy kis pont.

LEÓ: Jól van. Közlebb jöhet.

BÖSKE (*közlebb megy*): Én úgy tiszteltem az Ungvár urat!

LEÓ (*tuportalja a lányt — szakértelemmel*): Mint anyag, elsőrangú!

BÖSKE (*szabadkozik*): Ne... kérem... olyan csiklandós vagyok!

LEÓ (*lenézden*): Csiklandós? (*Mint egy biztoskú fogorvos, megfogja a lány arcát, belesókol a szájába.*)

BÖSKE (*ellöki*): Ne tessék! Bizonyisten, megmondom a papának!

LEÓ: Dehogy mondja meg, fiam! Okosabb maga, minthogy ilyen kínos helyzetbe hozza a papáját. Azonkívül letagadnám. Nem

is hinnék el. Maga kapna édes fiam két óriási frászt. (*Közben fogdossa a lányt, búzza a párnás kerevet felé.*) Gyere csak, fiam! (*Félig már az ölébe rántja a lányt.*)

BÖSKE (*roppant felháborodással*): Hagyjon békében! (*Hirtelen dühében pofon vágja Ungvárt, csengőhöz rohan, megnyomja.*)

LEÓ (*meggazitja a félreesűszott nyakkendőjét, kicsit liheg*): De kirúgom! Jaj, de kirúgom!

PINCÉR (*kopog, bejön, némán parancsra vár a küszöbön*).

LEÓ: Hozzon egy kis üveg Csillaghegyit, meg egy skatulya Khedivét.

PINCÉR (*el*).

BÖSKE (*meg van szeppeve a főnök néma dühétől*): Ne tessék haragudni! Én nem hagyhattam magam! Mesélik a lányok, hogy mit jelent, ha valakit oda tetszik vinni arra a díványra!

LEÓ: Takarodjon innen!

BÖSKE (*rimázkodva*): Én megmagyarázom, Ungvár úr! Én ugyanis úgy állok most, hogy félg-meddig mennyasszony vagyok. És...

LEÓ (*kinyitja az ajtót*): Mars ki!

BÖSKE (*kisompolgog*).

LEÓ (*néhány pillanatig egyedül van. Újra megnézi magát a tükörben, dühösen fültörészni kezd. Egy székelt ingerülten felrág. Felszisszen. Keménybe rágott. Jáj a lába. Úgy állítja vissza a négy lábára, mintha az is az ellensége lenne. Pillanat szünet és Ilona belép*).

ILONA: Mi történt? Elkéstem? — Most rohant el mellettem az a lány, mint az őrült a telefonfülkébe...

LEÓ (*fültlent*): Ojjé! Úgy látszik, be leszek panaszolva a vőlegénynek!

ILONA: Miért? Mégis csinált valamit azzal a lánnyal?

LEÓ: Akartam kérem.

ILONA: Na és?

LEÓ (*mutatja az arcát a karcólást*): Tetszik ezt látni? — Ez a lány meg van veszve. Majd kikaparta a szememet.

ILONA (*lesujtón*): Mindig hallottam, hogy a híres nőcsábászok csak szemfényvesztésre mennek...

LEÓ: Hagyjuk függőben grófnő, hogy én mennyire értek a nőkhöz! Ez a dolog is ment volna simán, ha komolyan csinálom. Ha nekem lett volna hozzá kedvem. De parancsra főzni? — abszurdum!

ILONA (*megvelősen legyint*).

LEÓ: Ne lessék kérem grófnő ilyen lenéző cécot csinálni. Amit mondok, szent igaz. A lány megérezte, hogy nincs bennem igazi belső svung.

ILONA (*íthymálón*): Belső svung! A szakífejézőseket ismeri, de az tőzbe nem elég!

LEÓ: Nem tudom kérem tőzbe hozni magam kívülről. Belülről pedig... (*Gesztus.*)... Nagyobb klasszisú nő kell ahhoz, hogy én meg tudjak mozdulni, grófnő... (*Nagyon ízdon nézi Ilonát.*)

ILONA (*gőgösen*): Legalább ne szemtelenkedjék, kérem!

LEÓ: De igen, szemtelenkedek, kérem. Ki tudja, mikor látom a grófnőt. Talán soha. Hát most négy szemközt vagyunk és megmondom...

ILONA (*feláll*): Kedves Ungvár úr, nem érdekel a mondanivalója. Nem szeretem a

PALACE PENSIO

Budapest, VII, Károly király-út 3/a

Telefon: 41-6-10, 41-6-20

Teljes komfort. Elsőrendű konyha. Mérsékelt árak

»CITROSAL« egy citromos kristálytermék, mely egy pohár langyosvízben (két kávéskanálnyi) feloldva, a legpompásabb enyhe, gyors hashajtó. Il-lata a mossina! citrom érzését kelti, hatása azonos az anyalévél, sennalévél, sib. bámulatos hatásával. Olcsó!

hanyag és tehetségtelen munkásokat. Isten vele...

LEÓ: Maradjon grófnő. Vigyázzon! Ne menjen ki most innen, mert én nem állok jót magamról. Én kiugatom az egész világba, hogy mit akart tőlem a grófnő!

ILONA: Zsarol?

LEÓ: Mért ne? Talán nem passzol hozzám a zsarolás? Meg aztán nem is tudok egyebet csinálni.

ILONA (ijedten): Mit akar? Nem is értem.

LEÓ (lagyan): A grófnő karján fut egy kis kék ér a bőre alatt. Szeretném azt a kis eret megcsókolni, belől a karja hajlásában.

ILONA: Megőrült?!

LEÓ: Tökéletesen! (Megragadja Ilona karját és becsókol. A csók hosszú, Leó szinte rányugtatta a fejét Ilona karjára.)

ILONA (esőnd után): Azt hiszem, be vagyok rúgva. Lehetetlen, hogy én józan vagyok most... (Szünet után a csókokra gúnyosan, de kissé elismerően.) A szakértelmét óhajtott bemutatni, Ungvár úr?

LEÓ: Ez nem szakértelmi ügy, kérem. Most az igazi érzés dolgozik bennem. Grófnő kérem, én most olyan vagyok, mint egy részeg kannibál, aki megkívánt egy fehér nőt. Bánom is én, lincseljenek meg utána! Magyarul: dögöljek meg, mit bánom! Alázatos tisztelettel egy pillanatra a tenyerét! (Belecsókol a nő tenyerébe.)

ILONA (szédülten arra, hogy túri): Nahát, én igazán holt-részeg lehetek!

LEÓ: Nem kérem. Csak egy esztendeje nem méltóztatott igazni férfit látni! Bódultat, szédüllet, halálra főzöttet. Ezt az egész bódét fel tudnám gyujtani! Akarja, hogy tíz percen belül föléljem magamat?!

ILONA (kissé szédülten): Kérem, ne hazudozzék!

LEÓ: Ne hazudozzam! Jó vice! Mintha nem tudná, hogy igazat mondok! Mintha nem emlékezne rá, hogy néztem mindig, amikor még nem volt grófnő... mint a kutya a vajaskenyeret... Ciankálit tudtam volna keverni az úri gavallérjainak az italába... Boldogan ütem volna börtönben...

ILONA: Minek ciankálival bibelődni? A maga foglalkozási ágában börtönbe jutni, gyerekjáték...

LEÓ: Engem nem lehet megsérteni, grófnő. (Az ajtó felé megy, hogy a kijárást eláltja.) És most meg fogom csókolni!

ILONA: Hallja! Vigyázzon!

LEÓ: Nem vigyázok! Ne mozduljon meg, mert akkor is megcsókolom, ha sikoltozni és dulakodni fog. Pedig tudom, hogy mit reszkírozok meg vele! Hogy elvehetik a licenzzemet, hogy bezárhatnak, mint egy elmebeteg. Hogy mindennek a tetejébe még agyon is durranthat a méltóságos úr, mint egy koszos kutya. De én nem bánom, én nem engedem el ezt a pillanatot!... Hát most vigyázzon grófnő! Meg lesz csókolva! (Néhány másodpercig farkasszemet néznek, majd a férfi odalép a megdermedt, nem ellenkező Ilonához, átöleli és hosszan megcsókolja a száját.)

ILONA (kibontakozik, kábultan): Ez nem velem történik.

Piszkos rongyos karóraszalag és szij helyett van már egy elegáns és célszerű megoldás: a magától záródó karóracsat, aranyozott vagy krómzott fémből. Szébbnél-szebb mintákban kapható az Óragyár Kossuth Lajos-u. 5. sz. alatti üzletében, a Nemzeti Kaszinó palotájában.

LEÓ: De mennyire magával... (Újra közeledik.)

ILONA (már, mint egy cinkos): Vigyázzon. Bejöhettek.

LEÓ (gőgösen): Ez az én irodám. Ide nem mer bejönni senki! (Újra átöleli Ilonát.)

BÖSKE (kopog, de a szabad-ot meg sem várva, rögtön benyúl, az ölelkező pár a szemé elből rebben szét.) Ó pardon! Bocsánat!

ILONA (felsikít).

LEÓ (szikrázva): Hogy mer ide bejönni?

ILONA (kétségbeesve rendezi a haját, Böskehöz): Mire vár? Rohanjon! Kürtölje világgá!

BÖSKE: Kérem!... Isten őrizz!... Hogy tetszik ilyet gondolni? Az ember nem keres azon, ha pletykát csinál.

ILONA (sírva fakad dühében).

BÖSKE (mély szánalommal): Ne tessék sírni, grófnő. Emberek vagyunk mindnyájan! Én tudom, milyen az Ungvár úr! Megmondhatja a többi lány is, nem lehet megmaradni vele egy szobában!...

ILONA (ingerült kis nevetésre fakad): Fantasztikus! (Vad mozdulattal.) A végén nem hiába gyűjtöttem össze az éjjeli szekrényem fiókjában azt a sok lumnált!...

LEÓ (vagasztalán közeledik): Nem kell kétségbeesni. Elfordul a legjobb családokban is.

ILONA (magánkivül): Ne merjen hozzám nyúlni!

BÖSKE: Ne macerálja most a grófnőt, Ungvár úr. Őriember ilyenkor eltűnik!...

ILONA (Leóhoz): Menjen innen a szemem elől, maga gyalázatos fráter! (Sír.)

BÖSKE: Ne tessék úgy haragudni, az ilyesmi Ungvár úrnál nem jelent semmit. Előbb még velem is megpróbálta. (Ilona hangosabban felsír és Böske felháborodva Leóhoz.) Szégyelheti magát!

ILONA (Leóhoz): Szégyelheti magát, maga... maga... vadállat!

BÖSKE (folytatja): Nincs magának se szíve, se lelke, Ungvár úr? És esse sincs... egy úri hölgyet, egy grófnét megtámadni!...

LEÓ (leharsogja): Nahát, ez már sok! Azért, mert gentleman vagyok és hallgatok, mindketten nekem jönnek. Én vagyok a piszok, a nyomorult, a lelkiismeretlen gazember...? Hát mit tettem én? (Ilonához.) Pontosan azt amit a grófnő parancsolt. Mit tehetek én róla, hogy megfordítva sikerült?

BÖSKE (felfigyel): Mi az, hogy megfordítva? Úgy érti, hogy a grófnénak kellett volna rányújni?

LEÓ (vállat von): Kérdezze meg a grófnét!...

BÖSKE (felháborodva): Csak nem képzelem, hogy elhiszek ilyet nagydúri hölgyről, mint a méltóságos grófnő. (Ilonához.) Tessék mondani, ugye, hogy az Ungvár úr hazudik?

ILONA (dacosan): Ungvár úrnak ma premierje van. Először mondott igazat. Bánom is én... Rohanjon a Gyurkájához, mondja el az egész családnak!

LEÓ: Igérd meg, hogy Gyurkának nem szólsz!

BÖSKE: Mit fáj az magának, hogy ketten szeretik egymást?

LEÓ: Értsd már meg, miről van itt szó.

Székrekedés?
DARMOL
a kedvelt és bevált hashajtó.

Ha a Gyurka téged elvesz, az a méltóságos családnak katasztrófa.

BŐSKE: Ennyi az egész? Hát mért nem mondták rögtön? Becsületesen is lehetett volna elintézni.

LEÓ: Erre nem gondoltam.

FŐÚR (belép. karján Ilona belépőjével): Bo-csánat grófné. A páholyban tetszett hagyni a belépőt.

ILONA (mint aki hirtelen összeborzong): Köszönöm. Adja kérem a vállamra.

FŐÚR: Alázatos tisztelettel még bocsánatot szerelnék kérni a méltóságos grófnétól.

ILONA (nagyon idegesen): Miért kérem?

FŐÚR: Tudnillik a Gyurka gróf megkérte tőlem a lányom kezét és én alázatos tisztelettel megtagadtam.

ILONA (mint aki nem hisz a jülének): Mit beszél?

FŐÚR: Ezért kérek bocsánatot a méltóságos grófnétól, mint családtagtól. Becsületszentségemre ez nem irányul a család ellen, de tessék megérteni, ez a kedvenc gyerekem. Szeretném, ha valami jó partit csinálna. Tudom is én, ha valami bookmaker venné el, vagy egy jólmenő ruhátár bérlője... Szóval, valami biztos existencia. Alázatos tisztelettel, a Gyurka gróf nem az a parti, amit egy kívánatos partinak lehet nevezni...

ILONA: Maga komolyan beszél?

LEÓ (halkan): Bolond ez, vagy szemtelen?

FŐÚR (Leó felé kacsint, jelezve, hogy utóbbi, aztán nagyon alázatosan Ilonához): Úgy-e meg tetszik bocsánati? Szabad remélnem, hogy nem méltóztatik megvonni üzletünkötől pártfogó kegyességét...

ILONA: Maga józan, okos, derék ember, Elemér. Tökéletesen igaza van. Nem haragszom, de teljesen megértem. Egy párton vagyunk.

FŐÚR (mély meghajtással): Esetleg méltóztatna az öreg grófnét is leszerelni... ha neki méltóztatna nehezteni a dolog miatt...

ILONA: Legyen nyugodt. Azonnal beszélék az anyóssommal a Hungáriában (Leóhoz). Használhatom a telefonját Ungvár úr?

LEÓ: Méltóztatassék rendelkezni (A telefonkönyvhöz megy, a számot keresi.). Méltóztatnék megengedni, hogy felhívjam a számot?

FŐÚR: Leó, Leó! Egy ilyen könnyű szám nincs a fejedben!?

ILONA: A Hungáriát!

FŐÚR (társáz, átnyújtja a kagylót Ilonának és el.)

ILONA: Az 52-es szobát! Kezét csókolom mama. Itt Ilona beszél! Nem aludt még remélem? A Grillből beszélék, nem kell félni semmitől mama, nehéz munka volt. Nem lesz házasság. Valóságos kéz-tusát kellett folytatnom, de elintéztém, megmenteltem a család becsületét. (Amíg ezt elmondja, Leó már Ilona háta mögött van és hirtelen magához öleli. Ilona kiejti a telefonkagylót a kezéből.)

(Gyors függöny.)

A nő toalettjének legfontosabb kiegészítője a jól ápolat haj. A haj gondos ápolásának kezdete a shampion helyes megválasztása. A BOMBIN-shampion megfelel minden követelménynek. A legmodernebb eljárással, a legkiválóbb anyagokból minden hajszín számára külön készül. Természetesen a hozzácsatolt használati utasítást pontosan be kell tartani. A nő haja a legszebb ékszere: de csak akkor, ha BOMBIN-shampionnal mossa.

HARMADIK FELVONÁS

(Idő: Hat hónappal később. A bagotat kastély egyik szalonja. Mária Terézia garnitúra és komódok. Régi családi képek, sok virág. Az ablakokon a zsalúk be vannak húzva. Első felvonásbeli öreg inas belép, maga előtt tolvaa a csészékkel és enniválőkkel megrakott kerekasztallal. Mögötte fiatal inas ezüst tálcán hozza a teás-service-t, melyet letez egy — az üdögarnitúra mellett álló — kis asztalra. A két inas hangtalanul rendezgetni kezd, amikor belép Ilona. Ilona az utolsó felvonás óta erősen megváltozott. Borzas, lompos, a délután dacára gyűrött pongyolát visel és nagyokat ásít, mint aki éppen siesta után van.)

ILONA: Már uzsonna? Hány óra?

INAS: Mindjárt félhat, kezitesókolom.

ILONA: Hála Isten sikerült a délutánt átaludni. (Körülnéz.) Mért van itt megingt ilyen kedélyes temetői hangulat?

INAS: A méltóságos grófnő úgy parancsolta, hogy naplementéig hagyjuk csukva a zsalut.

ILONA: Hát amikor a méltóságos grófnő tartózkodik a szobában, tartásák csukva és amikor én vagyok itt, nyissák ki...

INAS: És ha együtt méltóztatik teázni?

ILONA: Akkor egyiket csukják be, másikat nyissák ki... (Ásít.)

INAS: De kérem alássan, bejönnek a szunyogok, meg a darazsak...

ILONA: Akkor legalább lesz egy pár rokonszenves élőlény ebben a mauzoleumban. (Ásít.) Nyissa ki...

INAS: Nyisd ki, Jóska.

FIATAL INAS (az ablakhoz lép és kinyitja az egyik zsalut).

ILONA (Körülnéz): Még mindig itt áll az az émelvítő tubaróza?

INAS (védeleg): A méltóságos grófnő kedvenc virága...

ILONA: Nem bírom a szagát. Vigye ki, — de azonnal...

INAS: Vidd ki, Jóska!

FIATAL INAS (kiszíri a virágot).

ILONA: A férjem hol van?

INAS: A méltóságos gróf úr már ebéd után kilovagolt a gazdaságba...

ILONA: Nem D.ósdba ment át a G.aa konteszekhez?

INAS (szemrebbenés nélkül): A gazdaságba lovagolt ki, kezitesókolom.

ILONA: Ki telefonált az előbb?

INAS: Senkise telefonált, kezitesókolom. ISONA: Dehogynem. Félálomban hallottam a csengetést és amint maga átkapcsolta a gróf úrhoz.

INAS: Ja úgy... igen... az csak az intéző úr volt, kérem.

ILONA: És mondja János, mért köszönti maga az intézőt úgy, hogy kezit csókolom a méltóságos konteszekhez...?

INAS: Csak úgy tréfálkozni szoktunk az intéző úrral, kezitesókolom.

ILONA: Majd megkérdem az intézőt, mióta áll magával ilyen pajzán viszonyban... (Beszéd közben az ablakhoz közeledt és kitékintett.) Miféle autó áll odakinn? Mért nem jelentik, hogy vendég van?

INAS: A méltóságos Sándorffy grófné jött át vizitbe.

ILONA (lesújtó mozdulattal): Klementin néni?

INAS: A méltóságos grófné, unokanővére.

ILONA: Szabad érdeklődnöm, hogy akkor

miért áll itt csak két csésze? Klementin néni talán kannából fogaszt?

INAS: Úgy gondoltam, hogy a méltóságos grófné talán a szobájában méltóztat?...

ILONA: Miért gondolta? Talán mondta valaki?

INAS: Isten őrizz kérem, csak úgy gondoltam, még aludni tetszik.

ILONA: János kérem, szokjon le a gondolkodásról és jelentse a hölgyeknek, hogyha átöltöztém, velük teázom, Már jönnek is... (El.)

(Grófné és Klementin néni belépnek. Klementin néni idős, előkelő dáma, aki jóságos, mézédess hangon mondja a legszonyiúbb perfiditáku.)

GRÓFNÉ: János, mért van már megint nyitva a zsalu?

INAS: A méltóságos Ilona grófné parancsolta. KLEMENTIN: Was hat die hier zu befehlen?

GRÓFNÉ: Azonnal csukja be a zsaltu.

INAS: Igenis. (Miközben a zsaltu csukja.) A méltóságos Ilona grófné üzeni, azonnal jön teázni, csak átöltözik.

KLEMENTIN: Muss das sein?

GRÓFNÉ: Töltse ki a teát, János. Nem várunk. (Körtülnéz.) Hol a tubarózsám?

INAS: A méltóságos Ilona grófné parancsolta, vigyem ki, mert megfájdul a feje tőle.

KLEMENTIN: Unerhört.

GRÓFNÉ: Hozza vissza a tubarózsát.

INAS: Igenis. (Indul.)

KLEMENTIN: Man muss der Person zeigen...

GRÓFNÉ (amint az Inas betette az ajtót): Klementin, ez az öreg János jobban beszél németül, mint te.

KLEMENTIN: Nem baj, — legalább megérti, hogy nem illik megértenie.

GRÓFNÉ: Kihül a teád...

KLEMENTIN: Hát nem vagy kíváncsi, hogy aztán mi történt?

GRÓFNÉ (kis sóhajjal): Csak meséld tovább.

KLEMENTIN (miközben buzgón eszik és iszik): Hát kérlek, ott hagytam abba, hogy ha a doktor egy percel később érkezik, már megszületett a kisbaba.

GRÓFNÉ (sóváran): Hány kiló volt?

KLEMENTIN: Öt és fél. A tiz unokám közül ez a legerősebb. Jolánkámé mult hónapban csak négy kiló volt. — Azt tudod úgy-e, hogy Erzsébet jövő hétre várja az eseményt?

GRÓFNÉ: Mondd, Klementin, te akaratlanul keserítsz folyton? Nem bírod abbahagyni ezt az unokahencegést?

KLEMENTIN: Oh, szegény Olgám, mindig elfelejtem. Nekem ez olyan természetes, hogy a családban minden házban van unoka. Na és nálatok igazán semmi újság?...

GRÓFNÉ: Nincs. És nem is lehet gyerek. Ha lehetne, talán mindent el tudnék neki felejtetni. (Sóhaj.) Hiszen tudja ő — neki is fáj szegény fejének...

KLEMENTIN: Talán jobb is így — ki tudja, az a szegény édes kis gyerek milyen lenne ilyen anyától... Majd a Gyurka elvesz valami derek lányt...

GRÓFNÉ: Klementin, te jobban tudod, mint én, hogy Gyurka nem jár úri házhoz, hallani se akar házasságról. (Klementin e percen vesz ki egy óriás darab kuglófot.) Legalább amíg a kuglófomat eszed, ne gyötörj...

KLEMENTIN: Hol van az a Gyurka egész nap?

GRÓFNÉ: Vesztemre tiz percnyre ide Visegrád. Ott lóg reggeltől estig, Isten tudja kivel...

ILONA (átöltözve, megfésülködve belép): Jó estét, mama. Jó estét Klementin néni.

KLEMENTIN (megjávassa, mintha nem ismerne meg Ilonát, Grófnéhez): Gabi felesége, úgy-e? Ó, Jó estét, kedves...

GRÓFNÉ (kisegítőleg): Ilona.

KLEMENTIN: Á igen, ... Ilona.

ILONA: Most éppen harmadszor mutat be a mama Klementin néniének.

KLEMENTIN: Én sose tudok új arcokat megjegyezni, kedvesem — kivéve az új unokáim arcát. Eppen mesélem Olgának, ebben az esztendőben már a harmadik új unokát ajándékozta nekem a gólya.

ILONA: A gólya Európa egyetlen hókezü gavallérja.

KLEMENTIN: Szép, hogy a kedves Ilona ilyen önzetlenül dicséri a mi jó golyánkat... (Grófnéhez.) Tudod, Marietta lányom, mit mondott multkor... Valami olyan szép poétikus dolgot...

ILONA: Tudom. Hogy az asszony gyermek nélkül olyan, mint a kert virág nélkül. Klementin néni már elmondta. És az összes többi néni is, ahányszor meglátnak, rögtön idézik...

INAS (belép a tubarózsával).

ILONA: Oh mama do have those horrible flowers taken away, they make my head ache...

GRÓFNÉ: János, állítsa a virágot távolabb a grófnétől. Nem szereti a szagát.

ILONA: The beastly things are like a funeral.

INAS (el).

KLEMENTIN (meglepetéssel tetteve): A kedves Ilona beszél angolul?

ILONA: Természetesen... Miért ne?

GRÓFNÉ: Manapság mindenki beszél angolul. A helybeli fűszeres lánya, aki csak most jött haza az intézetből, perfektül beszél angolul és franciául.

KLEMENTIN (jóságosan): A mi kedves Ilonánk franciául is tud?

ILONA (éltel): Gyorsan megtanultam, mielőtt a fűszeres lánya kisajátítaná.

KLEMENTIN: Na képzelem, a kedves Gabi hogy örvend, hogy ilyen művelt felesége van. Hogy van a kedves Gabi? Én csak messziről szoktam látni, amint naponta ellovagol a házam előtt. Díósd felé.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN (Ilonához): Olyan édes lány az a Klára. Mindig mondom, ha fiam volna, nem is engedném, hogy más lányt vegyen el feleségül.

ILONA (lépre megy): Ma is látta, Klementin néni?

KLEMENTIN: Minden áldott nap látom, de hába intek neki, észre se veszi a szegény öreg Klementin nénit. Úgy siet, mint ha az élete boldogságáról lenne szó...

GRÓFNÉ: Siet, mert teniszpartija van a Gara lányokkal...

KLEMENTIN (mézédesen): És a mi kedves Ilonánk nem teniszszelzik?

ILONA (éltel): Nem vagyok olyan gyakorlott játékos, hogy Gara Klárával versenyezhetnék.

KLEMENTIN

ILONA: De hiszen Klementin néinek van fia.

KLEMENTIN: Az én fiam öreg házas...

ILONA: Gabi is házas, Klementin néni.

KLEMENTIN: Tudom, édes gyermekem...
(Kicsit szomorúan.) Tudjuk mi ezt mindannyian nagyon jól...

ILONA: Klára úgy látszik időnként elfelejti...

KLEMENTIN (Grófnéhoz, meglepetve): A mi kedves Ilonánk nincs jó viszonyban a kedves Klárával?

GRÓFNÉ (sietve): A legjobban vannak. Egy kis kuglófot, Klementin?...

ILONA: Klementin néni se helyeselheti, hogy a mi körünkbeli lányok házas emberekkel szórakozzanak.

KLEMENTIN (Grófnéhoz, meglepetten): A kedves Ilona köreiből ilyen szigorúak a lányokkal? Érdekes... Az én körömben egy kis tennis még nem bűn. (Meggaskolja Ilona kezét.) Az osztrálfőnérzetet nem szabad túlságba vinni... Lám, én is itt ülök és milyen kellemesen csevegünk.

ILONA (miközben cseveg): Klementin néni járt utóbbi időben Oroszországban?

KLEMENTIN: Isten őrizz.

ILONA: Akkor talán nem is tudja mi a G. P. U.?

KLEMENTIN (fejét rázza).

ILONA: Az olyan titkosrendőri-testület-féle, amely vallatás közben elevenen szokta megnyúzni az áldozatot.

GRÓFNÉ: Kedves Ilona, tea-asztal mellett ülök, ne rontsd Klementin néni étvágyát.

KLEMENTIN: Az én étvágyamat semmi-vel se lehet elvenni...

INAS (belép): Csengetni tetszett?

ILONA: Én csengettem. Át akarok menni Diódra a gróf úrért. Szóljon a sofőrnek...

INAS (a grófnéira néz és annak alig látható intésére): Kérem szépen, a kocsi el van romolva, a sofőr most ment be a faluba valami alkatrészt, azt mondja, egész éjjel dolgoznia kell. A sportkocsit meg a Gyurka gróf vitte be Pestre.

ILONA: Hát akkor fogasson be...

INAS: Keziticsókolom az intéző úr elvitte az egyik kocsit, a másik meg a lódoktorért ment...

ILONA: Köszönöm. Egy pár fess bilincs nincs véletlenül a háznál?

INAS: Nem kérem...

KLEMENTIN: Ist das nicht etwas stark?

GRÓFNÉ: Elmehet, János.

INAS (sietve el).

GRÓFNÉ: Ilona, igazságtalan vagy. Hány-szor ajánlottam, menj fel pár hétre Pestre.

KLEMENTIN: Majd vigyázunk a kedves Gabira, hogy ne unatkozzon egyedül.

ILONA: Köszönöm, hogy megnyugtat, Klementin néni, de én sem mehetek el innen. Fontos tevékenységem ide köt... Most is sietek vissza a szobámba folytatni...

KLEMENTIN: És mi a kedves Ilona tevékenysége?

ILONA: Az alvás, kedves Klementin néni. Reggeltől estig és estétől reggelig. Most pedig ajánlom magamat és azt hiszem, van mit ajánlanom. (Hirtelen kiszalad a szobából.)

GRÓFNÉ: Ha még egy pillanatig itt maradt, sírva fakad szegény feje.

KLEMENTIN: Akkor kár, hogy nem maradt itt.

GRÓFNÉ: Klementin, te benned a molett szürke házinyúl külsőd alatt Neró lelke lakozik.

KLEMENTIN: Pedig a kedvedért nagyon vigyáztam magamra.

GRÓFNÉ: Néha iszonyúan sajnálom ezt a szerencsétlent. Gabi úgy csalsa, mint a répát.

KLEMENTIN: Az apja fia...

GRÓFNÉ: Nézd Klementin, erre felelhetnék egy olyat...

KLEMENTIN (ártatlanul): Én úgy értem apja fia, mert izléses. Nem bír ilyen közönséges nővel élni...

GRÓFNÉ: Ha csak igazán közönséges volna — akkor legalább formálhatnám, taníthatnám. Oly szívesen tenném... De ez... ez előkelőbb, mintha mindkettőnket — Isten őrizz — egybe-gyúrnanak...

GABI (nagy robajjal belép): Kézcsók, drága szülő. Üdv, angyali Klementin néni. Hogy szolgál a magas...?

KLEMENTIN: Nekem nincs magas szolgám, Gabi. Nem értlek.

GRÓFNÉ (elfordítja arcát, amint Gabi meg akarja csókolni): Nagyon haragszom rád. Nagyon...

GABI: Látja, Klementin néni, így fogadják a szegény munkást, aki egész nap arca verejtékében robotol...

GRÓFNÉ: Ne fáradj fiam, tudjuk mit csináltál arcod verejtékében...

GABI (látja, hogy baj van): Talán az angyali Klementin néni már elhintett pár konkoly-magot...

GRÓFNÉ: El. És szép termésünk lett belőle.

GABI (fültlent): Lonci tudja?

KLEMENTIN: Nézd fiam, ha egy szót szólsz nekem — tudod, hogy milyen diszkrét vagyok... De honnan sejtethet volna, hogy már az is vétek, ha egy tisztességes fiatalember tisztességes fiatallányokhoz tennisezni jár: — Te szegény gyerek, te...

GABI: Igaz is. Okosan beszél, Klementin néni.

GRÓFNÉ: Klementin, nem gondold, hogy mára kitomboltad magadat?

KLEMENTIN: Úgyis menni akartam. Még benézek egy kicsit a főispánékhöz...

GRÓFNÉ (sóhajtván): Oda is házhoz szállított az evangéliumot.

KLEMENTIN: Olgám, te mintha egy kicsit keserű lennél...

GRÓFNÉ: Isten veled, édes Klementin. Örülök, hogy nem hiába fáradtál ide.

KLEMENTIN: Isten veled, drága Olgám. Jövő héten nálam lesznek az összes unokák, majd gyere át és nézd meg, milyen édesek... Isten veled, szegény Olgám, — Isten veled...

GRÓFNÉ: Gabi, kísérd Klementin néni a kocsihoz.

(Amint Gabi és Klementin kimennek, az inas lép be az ajlón és a teas-asztalt kiviszi)

GRÓFNÉ: Mondja meg Ilona grófnénak, hogy kéretem.

INAS: Igenis. (el)

GABI (belép): Az angyali Klementin néni felült a seprőnyélre és elröppent a Gellért-hegyre egy csésze denevértelje.

GRÓFNÉ: Nagyon jókedvű vagy édes fiam, félek csakhamar elmúlik a jókedved.

GABI: Lonci nagyon dühös?

GRÓFNÉ: Megígérted neki, hogy nem mész többé nélküle Diódra.

GABI: Mami én... (Vállal von.) Úgyis tudod.

GRÓFNÉ: Tudom.

ILONA (belép): Parancsol mama?

GABI (gyorsan, mielőtt Ilona szőhöz futna): Szeretett hitves, esküszöm, nem előre megfontoltan történt. Telefonáltak, hogy kell egy negyedik tenniszhez és maga aludt... Csak éppen tenniszestem — ott se maradtam teára... (Himbáldozik a széken.)

ILONA: Szeretett hitves, ha valakiből hiányzik a becstület és lojalitás, azt székhimbáldozással nehezen lehet pótolni.

GABI: Nézzé Lonci, amíg Pesten éltünk, naposszat otthon ültem a szoknyáján, mert akkor úgy éreztem, felelős vagyok magáért. Aztán maga mint egy Judás eladta a szegény Gyurka nőjét és az árán idejött. Eleget rúgkapáltam ellene. Igaz, mama?

GRÓFNÉ: Édes gyermekeim, leköteleznék, ha magánügyeiteket négysemeközt vitatnátok meg, mert az én gyöngö gyomrom nem bírja... Ez esetben különben Ilonának van igaza és igen illenék, ha bocsánatot kérnél.

ILONA: Nem kell. Minek... Úgyis mindig... (Sírva fakad.)

GABI: A Lonci sír... Először látom sírni... Na, ne bőgjön. Becsszó, nem komizásból volt. Csak úgy véletlenül adódott... Esküszöm, meg se csókoltam. Illetőleg egyszer. Egyszer nem számít... Nem érdemes azért sírni.

ILONA (sír): Nem... nem azért... csak ideges vagyok. Klementin néni feldúlt...

GABI: Ez az ő mestersége... Okleveles család-dúló. Mit ülsz fel neki?...

ILONA: Úgy egyszerre ránjött — engem itt mindenki után... soha egy jó szót a mamától, soha egy szeretleket magától...

GRÓFNÉ: Édes Ilonám, a szeretetet nem lehet parancsolni. Te azzal jöttél ide, hogy a jogodat követeled. Azt vártad, hogy a rokonság bandériummal fogad?

ILONA: Minden rossz, amit csinálok. Baj, hogy rendes nevelést kaptam, hogy angolul beszélék, percenként szememre hányják, hogy mért nincs gyerekem.

GRÓFNÉ (sóhaj): Gyerek sok mindent jóvá tett volna.

ILONA: Azt persze elfelejtik, hogy Gyurkát én mentettem meg.

GRÓFNÉ: Megmentetted. És azóta mindannyiunkra haragszik. Alig látom. Most is ott van két napja Visegrádon, vagy tíz percre ide, és még csak enni se jár haza. Isten tudja, miért. Nekem, úgylátszik, bele kell nyugodnom, hogy ha unokaeső potyogna az égből, nekem akkor se jutna egyetlen csepp belőle.

GABI (az ablaknál): Ebben a házban mindenkit igazságtalanul vádolnak. Szegény Gyurka épp e percben érkezett haza vacsorára, mint rendes fiúhoz illik.

GYURKA (belép, szemelláthatólag zavart): Kézcsók és üdv a családnak.

GRÓFNÉ: Édes fiam, már megint nyomtalanul eltűntél két napra és még csak haza se telefonáltál...

GYURKA: Fontos dolgom volt...

GRÓFNÉ: Miféle fontos dolgod?

GYURKA: Magánügy, mamikám.

GRÓFNÉ: Megint valami nő miatt.

GYURKA: Nem. Ez egyszer egy fiú miatt.

GRÓFNÉ: Valami barátod?

GYURKA: Nem... nem éppen. Csak rövid ideje ismerem... Egy igen fiatal fiú... benneteket úgyse érdekel...

GABI: Mondd Gyurka... te úgy e-örög-z mintha aranyakat hordanál a zsebedben... ,

GYURKA (zsebéhez kap és pirulva kihúzza, kezél): Semmi — valamit véletlenül benne felejtettem...

GABI (közelebb lép): De mit... Muti csak... (Gyurka zsebe után nyúl. Rövid kézitusa után kihúzza a zsebéből egy csörgőt, melyet magasra tartva, megráz.) Mindig tudtam, hogy gyermeked kedély vagy, Gyurka... de ennyire...

GYURKA: Add ide, nem az enyém!

ILONA: Gabi. Ne legyen olyan ostoba. Nem érti?

GABI (hirtelen megérti, lehanyattlik egy székre és izgatottan himbáldozni kezd.)

GYURKA (a csörgő után kap): Hadd... add ide... nem az enyém.

GRÓFNÉ: Gyurka, mi ez? Kié ez a csörgő?

GYURKA (széduillen, durcásan): Ez... ez semmi... ez azé a fiúé, akit nem ismertek... Ez benneteket ne érdekeljen. (Csörgőt, mint valami kis madarat gyöngéden kezében tartva, kijelöl indul.)

ILONA (Gabihoz): Legalább ne himbáldozz.

GRÓFNÉ (mikor Gyurka már majdnem az ajtónál van): Megállj...

GYURKA (kelletlenül megfordul): Tessék parancsolni.

GRÓFNÉ: Ez az izé... ez a csörgő, ez azt jelenti, amit gondolok?... Igazat beszélsz...

GYURKA: Igen, mamám...

GRÓFNÉ (dühösen): Jellemző a te lelkiismeretlenségedre, hogy ilyen fe-tettnyelű csörgőt adsz gyerek kezébe. Rendes csörgő nyele ibolyagyökérből van...

GYURKA: Nem tudtam, mamám...

GRÓFNÉ (igen szigorúan): Mit tudsz te... Azt legalább tudod, hogy milyen idős az a gyerek?...

GYURKA: Hat hetes... Itt született Visegrádon... Villát bérlet a Böske papája.

GRÓFNÉ (egy fokkal dühösebben): A Böske papája... Az persze ott van a gyerek mellett. Engem érdemesnek se tartasz rá, hogy bejelentsd.

GYURKA: Azt hittem, haragudni fog a mamám.

GRÓFNÉ (még dühösebben): Jól hitted. Haszontalan, lelkiismeretlen, hálátlan kölyök vagy... Mars előre, most azonnal jössz velem a szobámba. Majd számolunk...

(Gyurka és grófné el. Gyurka fejlehorgasztva megy előre, grófné katondosan utána.)

ILONA: Na végre, itt az unoka.

GABI (szánakozva néz utána): Szegény Gyurka. Ennek a mamái levágja a fejét.

ILONA (vállal von): Nem értem ezt az egész izgalmat. A māmádnak az volt fontos, hogy a lányt ne vegye el... Nekem köszönhetitek, hogy nem is vette...

INAS (mondal közben belép, tálcán névjegyjes hoz): Kérem, ez az úr van itt. A méltóságos Ilona grófnéval óhaját beszélni. Mindenesetre a hátulsó lépcsőnél váratom...

GABI (olvassa a névjegyjet): Ungvár S. Leó...

ILONA (rémülten): Kicsoda?

6 művészlap 4 pengő

SEBES FOTO
Erzsébet-körút 20., I. em.

GABI: Ungvár... a bogárszemű, eperajkú Ungvár mester a Grillből.

ILONA: Nem kell fogadni...

GABI: Egy kicsit erős, hogy ide be meri tolni azt a brillantinos fejét...

INAS (figyeli Ilona zavarát. Kéjjel): Kérem azt mondja, nagyon fontos ügyben akar a méltóságos grófnéval négy szemközt beszélni...

GABI: Arról szó sem lehet...

ILONA (halkan Gabihoz): Egészen bizonyos, hogy ebben a Gyurka-ügyben jön...

GABI: Azt hiszi?... Hát az meglehet!

ILONA (inashoz): Kérem, küldje be azt az urat.

INAS: Igenis. (El)

ILONA: Jobb, ha egyedül beszélek vele.

GABI (feszeng): Nem okosabb, ha maradok? Ha esetleg mégse Gyurka miatt jön...

ILONA (ugyanolyan kínban): Mi másért jönne?

GABI: Ha esetleg rólam akarna valamit mondani...

ILONA (meglepetve): Magáról? Ugyan kérem, mit mondhatna magáról?...

GABI: Megjegyzem, ez az Ungvár híres hazug alak. — Nem kell minden szavát elhinni.

ILONA: Jó — jó. Nekem ne magyarázza Ungvárt. — Majd elintézem. Hagyjon kérem. Majd ha elment, hivatom.

GABI (ajtó felé indul, habozva, visszafordul): Ha esetleg...

ILONA: Micsoda?

GABI: Semmi... (Gyorsan el.)

ILONA (pillanattal igen izgatottan egyedül, azlán ajtó nyílik és inas bevezeti Leót).

INAS: Erre tessék. (Vár, míg Leó belép és el.)

LEÓ: Legalázatosabb kézcsokom.

ILONA (teghüvösebben): Jó napot, Ungvár úr...

LEÓ: Méltóságos grófné meghocsátja az alkalmatlankodást. Itt a szomszédban, Visegrádon jártam. Gondoltam, az ide egy macskaugrás az új kocsimon. (Szerényen.) Vettem egy kis Maybachot a mult héten...

ILONA: Szóval a kocsját óhajtja bemutatni.

LEÓ: Isten őrizz, kérem. Azért jöttem, mert nem szeretek értéktárgyakat a postára bízni. Biztos az biztos. (Zsebéből arany cigarettatárcát vesz elő.) Méltóztassék parancsolni...

ILONA: Miféle tárca ez?...

LEÓ: Tegnapelőtt éjjel maradt a páholyban...

ILONA: Én azóta a bizonyos este óta nem voltam a Grillben.

LEÓ: De a méltóságos gróf úr volt...

ILONA: Tudtommal ő sem, és ez nem is az ő tárcája.

LEÓ: Tudom, kérem. Ez akkor maradt ott, amikor a méltóságos gróf úr a méltóságos Gara kontesszel utoljára ott voltak... Úgy emlékszem, tegnapelőtt... Biztosan nem tudom a napot, hiszen olyan gyakran tisztelnek meg... (Hatást lest, de Ilona erősen tartja magát és azért még hozzát teszi.) Olyan fessek, csak úgy beugranak az autóbá és befutnak Pestre. Mit nekik a kétórás éjjeli út. Tja, a fiatalság...

ILONA: És miért nekem hozza a tárcát, Ungvár úr?

LEÓ: Nem tudom a méltóságos kontesz címét és különben is volna egy kis elintéznivalóm a méltóságos grófnéval.

ILONA: Mit kíván, kérem?

LEÓ (alázatos szemtelenséggel): Egy kis kárterítéssel méltóztatik tartozni. A méltóságos

grófné rámguyjtotta a házat és elfutott.

ILONA: Magának brigádokban áll a házi tűzörség.

LEÓ: Én betegek vagyok az esetnek. Nekem azóta az éjszaka óta nem volt nyugodt percem és nem is lesz, amíg...

ILONA: Kérem, ne folytassa, mert csengetek...

LEÓ: És aztán? Tessék. Csengessen. Hívassa be a gróft. Legyen botrány. Nekem nincs veszteni valóm.

ILONA: Zsaroló.

LEÓ: De én úgy szeretem a méltóságos grófnét, hogy amíg azt gondoltam, hogy boldogan él, békén hagytam.

ILONA: És most honnan veszi, hogy nem élek boldogan?

LEÓ: Hísen lehet, hogy a méltóságos gróf úr azért szökdös be a kontesszel Pestre, hogy a méltóságos grófnét boldogítsa...

ILONA: Örülök, hogy finom humora nem hagyta el, Ungvár úr.

LEÓ: Hiába tetszik olyan megvetően mondani a nevemet. Én éppen olyan férfi vagyok, mint más férfi — amit az a gróf tud adni, azt én is tudok... Ez a vén kastély a rozoga bútórával imponál magának? Tetszene látni az én új villámot. Neve Sachlichkeit, a tetején neonesőből kirakva a nevem: Leó-lak... És ez az itthon készült ruhája? Te jó Isten, én mibe öltöztetném azt a nőt, akit szeretek.

ILONA: Ha hihetek a fülemnek, akkor maga most tisztességtelen ajánlatot tett nekem, Ungvár úr...

LEÓ: Főlényes, nagyon főlényes... Mikor fog már leszokni róla?

ILONA: Kedves Ungvár úr, maga eddig bármily szemtelen volt velem, de bizonyos respektussal volt szemtelen. Mért változott meg?

LEÓ: Mit respektáljak magán? Mert önként él itt ebben a házban, ahol még a cselédek is lenézik? Hát birja az életet így?...

ILONA (mint akit a férfi energiája megtört): Talán nehezen bírom...

LEÓ: Na látja... Tudtam. Azt hiszi, ide merek jönni, ha nem vagyok biztos a dolgomban?... Más itt a baj... Szégyen vagyok? Mi?

ILONA: Kimondta.

LEÓ: Kérem, én nem is vigasztalom. Igen, én szégyen vagyok, de én olyan szégyen vagyok, hogy az már nem is szégyen, hanem dicsőség. Hőstett. Exotikum. Na és különben itt élni nem szégyen?

ILONA: Maga nem akarja elismerni, hogy nagyurak is vannak a világban.

LEÓ: Persze, hogy vannak. Csak engedelmlemmel legyen mondva, azok nem magát veszik feleségül... (Kissé ijedten.) Most haragszik... pedig ki kellett mondanom.

ILONA: Nem haragszom, Leó. Most elmondta, amit mondani akart. Menjen szépen haza.

LEÓ: És gondolkodni fog a dolgon...

ILONA: Mit gondolkozzam, Leó?

LEÓ: Azon méltóztassék gondolkozni, hogy van valakije, aki egy szavára a villamos elé fekdü. — Aki egy intésére odaadná magának az egész vagyonát. — Mit a vagyonát... Amit még össze tudna hozni az sikkasztani...

ILONA: Köszönöm, Ungvár... (Kézét könnyedén Leó karjára teszi.)

LEÓ: Ha csak hozzám ér... (Lázasan.)

megőrülök... Szerződtelem... Feleségül veszem... Mindent... Egy csókot...

ILONA (kis habozás után): Nem! Lehetetlenég.

LEÓ: Tudom. Köszönöm. Azt is köszönöm. Hogy majdnem adott. (Kezet csókol.) A telefonon 1-42-03. A lokálban 6-13-13. Délután a Negrescoban szoktam alsózni... (Már az ajtónál van és visszaszól.) A löversenytéren is odahivathat a telefonhoz, mindenki ismer... Alázatosan tisztelettem. (Mélyen meghajol és el.)

ILONA: Isten vele.
(Leó el. Ilona pillanatilag egyedül, aztán Gabi.)
GABI: No, hála Istennek. Már azt hittem, itt tölti az éjszakát. Persze, megint szegény Gyurkát mószerolta...

ILONA: Nem Gyurkáról volt szó...
GABI: Akkor mit csatogott félóráig azon az ő dallamos baritonján?

ILONA (dátnyújtja a cigarettalárcát): Ezt hozta vissza. Klára ott felejtette, mikor tegnapelőtt a Manchester Grillben... tenniszezték. Tessék!

GABI: És most mi lesz?
ILONA: Semmi. Tudomásul veszem a dolgot...

GABI: Ne legyen olyan tragikus, Lonci. Minden házasságban előfordulnak bizonyos kis nüanszok.

ILONA: Én magát nem csaltam meg soha...
GABI: Lonci, maga okos nő, és én nem vagyok okos ember, de egyet tanuljon meg tőlem... Jobb, ha valaki csal és kedves, mintha hű, de undok...

ILONA: És én undok vagyok?
GABI: Úgy bánik velem, mint egy porosz nevelő a szellemileg visszamaradt gyermekekkel...

ILONA (kedvesen, tétován): Gabi... Nem lehetne a mi kettőnk dolgán javítani? Jöjjön, üljön le mellém, beszélgesünk egy kicsit...
GABI (csengőhöz lép és megnyomja). Maga rontotta el.

ILONA: Így élünk tovább?
GABI (vállat von): Eddig is megvoltunk valahogy...

INAS (belép): Csengetni tetszett...
GABI: Mi van azzal a vacsorával?
INAS: A méltóságos grófné úgy parancsolta, hogy ma egy órával később találjunk, mert vendéget vár...

ILONA: Miféle vendéget?
INAS: Nem tudom kérem.
ILONA: Hány vendéget?
INAS: Kettőt kérem.
ILONA: Miért nem szólt, hogy vendég van és öltözzünk át?
INAS: Csak az imént mondta a méltóságos grófné...

ILONA: Jöjjön Gabi. Nem mehetünk így az asztalhoz. (Gabi-val el.)
INAS (rendezgetni kezd a szobában. Grófné ünneplés fekete ruhában belép.)

GRÓFNÉ: János, lehozták a padlásról azt a... amit mondtam?...

JÁNOS: Igenis, kezítcsókolom, lehoztuk a gróf urak kis bölcsőjét...

GRÓFNÉ: Csendesebben beszéljen... Leporolták, behúzták?

JÁNOS: Igenis, kérem szépen, rendbehoztuk...

GRÓFNÉ: Ha majd a vendég jön, hozza be neki.

JÁNOS: A vendégnek?... Bölcsőt?...

GRÓFNÉ: Ne tátsa a száját, János. Jönnek is... Hallom az autót. Siessen...
(János sietve el. Grófné pár ideges lépést tesz. Az ajtó hirtelen kinyílik és belépnek Gyurka és Böske. Böske egyszerű kis háziruhát visel — karján a pólyásbaba. Iszonyúan fél, pukkedlizik és reszketve áll az ajtóban Gyurka mögött.)

GYURKA: Ez aztán rekord volt. Tíz perc alatt Visegrád... Három perc, míg Böskét beemeltem a kocsiába, — tíz perc vissza.

GRÓFNÉ (Böske felé megy, olyan mohón kíváncsi a pólyásra, úgy veszi ki az anyja karjából, hogy jóformán nem is köszön Böskének. Hosszan, némán vizsgálja a gyereket, végre megszólal.) Egészen korrekt! (Csúcsörtl.) Kuc! Kuc!

BÖSKE (a grófné egy ringató mozdulatára): Le ne tessék ejteni az Istenért!

GRÓFNÉ (szigorúan): Ne féljen. Érték én az ilyesmihez úgy, mint maga!

BÖSKE (gyúvárn): Kérem szépen.

GRÓFNÉ (a babára érti): Neve van?

BÖSKE: Hát persze, Elemér.

GRÓFNÉ: Elemér?

BÖSKE: Igen. Az én papám után. Ifjabb Staub Elemér.

GRÓFNÉ (ingerülten): Unokám, Staub Elemér.

BÖSKE (sírva fakad).

GRÓFNÉ (mérgesen): Ne sírjon! Hallja! Ne sírjon! — Az ördögbe is, ne bógj már! Nem harapom én le az orrod! (Megfogja és keményen arcon csókolja Böskét, aztán elengedi, végigmustrálja tetőtől-talpig — kicsit indignálódva.) Szemtelenység! Ilyen fiatalon!

GYURKA (nevetni kezd, Böskéhez): Minden rendben van, fiam. Én ismerem a mamát. Meg van főzve!

GRÓFNÉ (a karjában tartja a gyereket, nézi): Hiszen ez álmában mosolyog. Ilyet én még nem láttam hathetes gyereknél.

BÖSKE: Nagyon jó gyerek. Sose sír...

GYURKA: Mit sírjon? Boldog, mert tudja, hogy az én fiam.

INAS (megjelenik a bölcsővel).

GRÓFNÉ (mialatt a pólyást beteszi a bölcsőbe): No mit szól ehhez a fiatalemberhez, János?

INAS: Hatalmas baba. És hogy hasonlít a Gyurka grófhoz!

GRÓFNÉ: Melyik szobát rendezzük be, János?

INAS: Az Ilona grófné szobája a legnaposabb. Az kellene a babának...

BÖSKE (ijedten): Nem kérem, az borzasztó lenne.

INAS: Nem is lenne olyan borzasztó...

BÖSKE: És különben sem maradhatnánk ma este, (Féltéken.) a Gyurka tudja...

GYURKA: Az igazság, hogy a Böske papája rém szigorú ember. Nem engedte ide egyedül, lenn vár az autóban...

GRÓFNÉ: János, menjen le és mondja meg a... (Nyel egyet.) nagyságos úrnak, hogy kéretem, fáradjon be...

INAS: Igenis. (El.)

BÖSKE: Jaj Istenem, most mi lesz?...

GRÓFNÉ: Most nem tudod kitől félj jobban, a papától, vagy tőlem...

GYURKA: Elemér nagyon gógós ember, mami, vigyázzon vele...

GRÓFNÉ: Ferencz József háromszor tüntetett ki megszületésével, hát talán majd Elemérnél is szerencsém lesz.

FŐUR (belép): Kezeit csókolom, méltóságos grófné.

GRÓFNÉ: Jóestét. *(Kezel nyujt, melyet Főúr először nem akar elfogadni, majd alázatosan megcsókol.)*

FŐÚR: Kérem, alázatos tisztelettel, nem úgy értettem én, hogy behíjanak. Én sohasem tolokaszom. Szeretek megmaradni a kereteim közt. *(A fiatalokra mutat.)* De egy gyereket két ilyen csacsira bízni... Abszurdum. Bocsnát, nem akartam a fiatal gróf urat megsérteni.

GRÓFNÉ: Én egyet nem bocsátok meg magának. Hat hete van unokám és egy szóval se figyelmeztet. *(Böskéhez.)* Legalább babakelengyét kértél volna.

BÖSKE: Azt tetszett volna akarni, hogy zsarolják?

GRÓFNÉ: Az lett volna a természetes.

GYURKA: Mami, hiszen az Elemér gazdag ember. Fogadjunk, több készpénze van, mint nekünk!

FŐÚR: Ne tessék félreértetni, de ez a gyerek az én nevemet viseli — nem mondom, nem úgy képzeltem, hogy a lányom gyereke majd az én nevemet viselje, de ha már így történt... én vagyok felelős érte elsősorban...

GRÓFNÉ: De az én fiam nélkül nem viselné a gyerek ezt a nevet... Ezt a dolgot valahogy rendezni kell... Ez így nem maradhat.

FŐÚR: Miért nem, kérem? — Tessék elhinni, hogy jobb stílus egy proligyerek, akiben van egy kis mágnásvér, mint az olyan gróf, akinek pincér a nagypapája.

GRÓFNÉ: Egyszóval nem kívánja, hogy?...

BÖSKE *(Grófnéhez)*: Tessék elhinni én nem akartam Gyurkát befogni. Tudom, hogy az én kisbabám nem számíthat nála komoly gyerekeknek...

GYURKA: Becsületszavamra ez a rög-eszméje...

GRÓFNÉ: Hagyjatok békében. A dolgokat elvégeztétek. Itt a gyerekek. A többi nem tartozik ilyen éretlen kölykökre, mint ti vagytok.

FŐÚR: Az én véleményem méltóságos grófné, hogy hagyjuk nyitva ezt a kérdést. Bizzuk talán majd órá... *(A gyerekekre mutat.)* Válasszon ő...

GRÓFNÉ: Igaza van... Elintézel te engem, te rabló... érzem...

FIATAL INAS *(belép, tálcán vermutot és cocktailhez valókat hoz. Amikor meglátja a Főurat, annyira elbámul, hogy ügyetlenül tartja a tálcát)*.

FŐÚR *(nem bírja nézni)*: Hogy tartod azt a tálcát fiam! Ide nézz! *(Kiveszi inas kezéből a tálcát és igen ügyesen balanszírozza. Majd hirtelen észbekap. Grófné felé.)* Bocsnát. Pardon! Megszoktam!

GRÓFNÉ: Boldog vagyok, hogy végre megtanítja ezt a Jóskát tálcát fogni. *(Főúrhoz.)* Egy cocktailt?

FŐÚR: Keziteskölokom! Isten őriz!

GRÓFNÉ: Egy vermutot? Vacsora előtt. Mert természetesen itt vacsorázik. A gyerekek itt maradnak éjszakára is.

FŐÚR: Hálásan köszönöm, de nem maradhatok. Otthon vár a feleségem. És aztán nem is érezném magam jól itten.

GRÓFNÉ *(sértődötten)*: Miért nem?

FŐÚR: Ez nem az én rendes vacsoratársaságom. Nem tudnék itt nyugodtan ülni az asztalnál. Folyton jönne, hogy kiszolgálják, vagy fizessek.

(Ilona és Gabi bejönnek.)

GABI *(mint aki mindent megért)*: Drága, jó mami! *(Megöleli az anyját, az öccsét, Böskét,*

a Főúrral kezet fog, megáll a bölcső előtt.) Van szerencsém fiatalember.

FŐÚR *(Ilonához)*: Kezétcsókolom méltóságos grófné. Régen nem volt szerencsém.

BÖSKE *(jéltéken köszön Ilonának)*: Jóestét méltóságos grófné!

GRÓFNÉ *(kéjjel)*: Szóllítsd Ilonának! Csókoljátok meg egymást.

ILONA *(nyel egyet, aztán hívősen homlokon csókolja Böskét)*: Szép baba, egész a nagy-papa! *(A bölcsőre néz.)* Fiú?

GYURKA: Az én gyerekem nem lehet lány.

GRÓFNÉ: Kedves Ilona, a gyerekek itt maradnak. A kicsinek nap kell. És a te szobád a legnaposabb. Megkérnélek...

ILONA *(közbevá)*: Rendben van. Azonnal kiszállítom belőle a holmimat.

GRÓFNÉ: Anyyira nem sürgös.

ILONA *(nagyon keserűen)*: Nekem igen.

GRÓFNÉ: Mi bajod?

ILONA: Majd négszemközt megmondom.

GRÓFNÉ *(megérti Ilonát, Gyurkához)*: Menj fiam, vidd a szobámba Böskét, csináljon egy kis toalettet. Mindjárt asztalhoz ülünk.

FŐÚR: Tisztelettel ajánlom magam én is. Böske mikor jön haza?

GRÓFNÉ: Ó itt marad! Majd maguk jönnek át meglátogatni... *(egy kis gondolkodás után)*... a nagyságos asszonnal együtt. Hiszen sok megbeszélmi valónk lesz egymással.

FŐÚR *(nagyon komolyan)*: Igen. Értem. *(A bölcsőhöz lép — melegen)* Isten veled druzsám! Rosszul esik megválni tőled. Mert olyasvalamit érzek, hogy... hogy... minél nagyobb leszel, annál ritkábban foglak látni!

— Kérlek, ha valami bajod lesz, csak sürgőnyözz. És én jövök. Rám öregem mindig számíthatsz. Ameddig élek. Esetleg azon túl is. Ha csakugyan van valami abban a másvilágban. *(Körülnéz.)* Kezüket csókolom és alázatos tisztelettel! *(Gyorsan kimegy Böskével és Gyurkával együtt, akik odakint akar-nak búcsúzni tőle.)*

GRÓFNÉ: Gabi! Kisérd ki őket! *(Mert a fiú vonakodik)* Mars ki! *(Miután egyedül maradt Ilonával.)* És most halljam, hogy mit akartál mondani nekem?!

ILONA *(karkötőrájára néz)*: Ha most megkaphatnám az autót, bemennék Pestre. GRÓFNÉ: Mit akarsz ilyen sürgősen Pesten? Megfájdult a fogad?

ILONA: Olyan mindegy, hogy mim fáj. Elutazom. M t csináljak itt? Ebben a házban nincs szükség többé néger portásra. *(A bölcsőre néz.)* Bejöhet ide akárki! Csalódtam ebben a névben, ebben a házban.

GRÓFNÉ: Mi lesz veled?

ILONA: Próbálok valami mást. Valami sokkal közönségesebb dolgot. Megpróbálok szeretni valakit...

GRÓFNÉ: Sok szerencsét, Ilona... *(Gyurka, Gabi, Böske berontanak.)*

ILONA *(Gabihoz)*: Hát Isten vele, szeretett hitves...

GABI *(leül és himbálózni kezd)*: Mi az, nem vacsorázik velünk?

ILONA: Majd a mama megmagyarázza. Ezentúl nyugodtan himbálózhatnak. Elutazom...

GABI: Miért? Hová? Meddig?

ILONA: Örökre, szeretett hitves. Örökre. *(Ajtó felé indul.)*

GABI: De Lonci... *(Izgalmában túlnagyot himbálódzik, elveszti az egyensúlyt és hátraesik.)*

ILONA *(az ajtóból visszafordul)*: Ezzel a kis elégtétellel még tartozott nekem... *(El.)*

